НАРОДНА АРМІЯ

22 березня, 2018

#12 {5544}

БЕЗПІЛОТНІ АВІАТЕХНОЛОГІЇ: ВІД ПОВІТРЯНОЇ МІШЕНІ ДО РОЗВІДУВАЛЬНО-УДАРНОГО КОМПЛЕКСУ

Поступово на безпілотну авіацію покладають завдання, які раніше були властиві лише пілотованій авіації стор. 4

ВІН ЗАЛИШИВ УСПІШНИЙ АВТОБІЗНЕС І ПІШОВ ДО ВІЙСЬКА

НИНІ КАПІТАН ІГОР СІМУТІН КЕРУЄ МОБІЛЬНИМ РЕМОНТНИМ ПІДРОЗДІЛОМ, ЯКИЙ СПЕЦІАЛІЗУЄТЬСЯ НА ВІДНОВЛЕННІ АРМІЙСЬКИХ HUMVEE УСІХ МОДИФІКАЦІЙ

Багатьом історія цього чоловіка і досі здається незрозумілою та навіть дивною. Як можна було залишити високу посаду із солідною зарплатою й піти до війська? Адже він міг би спокійно й надалі працювати та насолоджуватися життям, подорожувати світом і не надто перейматися тим, що відбувається на Сході України. Так і досі живуть багато його співвітчизників. Але він належить до іншої когорти українців. До тих, хто не може спокійно спостерігати, як агресор плюндрує українську землю та вбиває наших людей стор. 13

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

УКРАЇНА Й КАТАР УКЛАЛИ УГОДУ ПРО ВІЙСЬКОВО-ТЕХНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Під час підписання Угоди між Кабінетом Міністрів України та урядом Держави Катар про військово-технічне співробітництво

У присутності Президента України Петра Порошенка та еміра Держави Катар шейха Таміма бін Хамада Аль Тані було підписано Угоду між Кабінетом Міністрів України та урядом Держави Катар про військово-технічне співробітництво, повідомляє Адміністрація Президента України.

Підписання документа сприятиме активізації взаємовигідного й довгострокового співробітництва між обома державами у військово-технічній галузі з використанням новітніх наукових і технічних досягнень в оборонній промисловості.

У рамках офіційного візиту Президента України в Катар відбулося підписання шести документів щодо взаємовигідної співпраці. Один із них — про співпрацю у військовій сфері. Цей документ аналогічний тому, який нещодавно підписала українська делегація в Кувейті. Для Катару Україна — це країна з досвідом воєнних дій. Доху (столицю Катару) цікавить українська техніка, зокрема протитанкове озброєння.

МІНІСТР ОБОРОНИ УКРАЇНИ ГЕНЕРАЛ АРМІЇ УКРАЇНИ СТЕПАН ПОЛТОРАК:

«Цей договір дає нам можливість інвестувати в Україну катарський капітал, розгорнути спільне виробництво озброєння, техніки та боєприпасів»

«Цей договір дає нам можливість інвестувати в Україну катарський капітал, розгорнути спільне виробництво озброєння, техніки та боєприпасів. Тому на підвищення обороноздатності нашої країни цей договір значно вплине», — запевнив Міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак.

Окрім цього, за результатами переговорів Президента України Петра Порошенка та еміра Держави Катар шейха Таміма бін Хамада Аль Тані було підписано Угоду між Кабінетом Міністрів України та урядом Держави Катар про взаємне скасування візових вимог.

УРЯД ПРИПИНИВ ДІЮ ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА МІЖ УКРАЇНОЮ ТА РФ

21 березня уряд підтримав пропозицію Мінекономрозвитку про припинення дії Програми економічного співробітництва між Україною та Російською Федерацією на 2011–2020 роки.

Припинення дії Програми є частиною комплексу заходів уряду України, спрямованих на протидію агресивній політиці РФ у загальнополітичному контексті й торговельно-економічній сфері зокрема. Дії, до яких протягом останніх кількох років РФ систематично вдається стосовно України, прямо суперечать заявленим у Програмі завданням розвитку співробітництва між країнами, повідомляє Урядовий портал.

Починаючи з кінця 2015 року РФ послідовно здійснює торговельну й транзитну агресію стосовно України. Ідеться про такі дії:

- одностороннє припинення Договору про зону вільної торгівлі в рамках СНД для України, у зв'язку із чим до товарів походженням з України застосовують ввізне мито в розмірі ставок Єдиного митного тарифу ЄАЕС;
- заборона на імпорт для деяких видів сільськогосподарської продукції, сировини й продуктів харчування, зокрема походженням з України;
- фактичне блокування транзиту українських товарів територією Російської Федерації.

США ПОПЕРЕДИЛИ ПРО САНКЦІЇ ОХОЧИХ УЗЯТИ УЧАСТЬ У «ПІВНІЧНОМУ ПОТОКУ-2»

Офіційний Вашингтон попередив компанії, які хочуть узяти участь у розбудові російського проекту «Північний потік-2» стосовно загрози запровадження проти них санкцій.

Про це заявила у вівторок у Вашингтоні офіційний представник Державного департаменту США Гізер Ноєрт, передає Укрінформ.

«Ми провели багато часу, спілкуючись із нашими партнерами та союзниками в інших іноземних країнах, щоб пояснити їм наслідки CAATSA (Акту протистояння противникам Америки через санкції), а також про те, як людина, компанія чи країна може потрапити під дію CAATSA та під санкції», — сказала представник відомства.

Ноєрт підкреслила, що Вашингтон послідовно виступає проти цього проекту.

«Ми вважаємо, що «Північний потік-2» може підірвати загальну енергетичну безпеку й стабільність Європи. Це надасть Росії ще один інструмент тиску на європейські країни, особливо на такі, як Україна», — наголосила вона.

Ноєрт нагадала, що Росія чинила це в минулому, «коли вона вимкнула трубопровід в середині зими, залишивши багато сімей без тепла».

КОМАНДУВАЧ ОБ'ЄДНАНИХ СИЛ ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ СЕРГІЙ НАЄВ:

«МЕТА НАШОЇ ОПЕРАЦІЇ — ЗВІЛЬНЕННЯ ДОНБАСУ ВІД РОСІЙСЬКИХ ЗАГАРБНИКІВ»

«Я чітко усвідомлюю, що на мої плечі покладено дуже велику відповідальність. Вона полягає в тому, що я зобов'язаний виконати головне завдання, яке поставлено перед командуванням Об'єднаних сил, а саме — звільнення окупованих територій Донбасу, районів Донецької і Луганської областей від загарбників, які прийшли до нас з Російської Федерації, які захопили і по цей час утримують під окупацією території на Сході нашої держави. Усвідомлюючи цю відповідальність, як військова людина чітко розумію і знаю, що і як робити», — зауважив в інтерв'ю Укрінформу нещодавно призначений на посаду командувача Об'єднаних сил генерал-лейтенант Сергій Наєв.

Також він розповів, що перші кроки на новій посаді будуть присвячені належному плануванню операції Об'єднаних сил, детальному вивченню обстановки, її оцінюванню за всіма напрямами — військовим, правоохоронним, за діяльністю військово-цивільних адміністрацій.

«Після проведення такого оцінювання я маю ухвалити такі рішення, які дозволять в ході операції досягти найкращого результату в найкоротший термін та за умови раціонального використання ресурсів», — зазначив він та пояснив, що на цій підставі буде визначено замисел, який затверджує начальник Генерального штабу і Верховний Головнокомандувач Збройних Сил — Президент України.

«Замисел та відповідні плануючі документи буду розробляти я як командувач і підпорядкований мені Об'єднаний оперативний штаб», — наголосив командувач Об'єднаних сил.

Щодо відмінностей операції Об'єднаних сил від АТО генерал-лейтенант Сергій Наєв зауважив, що головна з них полягає в підпорядкованості.

«Якщо раніше антитерористична операція проводилася під загальним керівництвом Антитерористичного центру СБУ, то зараз операція Об'єднаних сил проводитиметься під стратегічним керівництвом Генерального штабу Збройних Сил України», — розповів він.

Що стосується оперативно-тактичних угруповань, які будуть створені для відповідного управління на тактичному рівні, то зазначені органи управління формуються зі складу Оперативного командування.

Стосовно співпраці з цивільно-військовими адміністраціями в районах конфлікту командувач Об'єднаних сил зазначив, що стаття 9 Закону України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях» чітко зазначає, що Об'єднаний оперативний штаб Збройних Сил України підпорядкований командувачу, здійснює спрямування, координацію і контроль за діяльністю військово-цивільних адміністрацій у Донецькій та Луганській областях з питань національної безпеки і оборони.

«Ми всі працюватимемо для досягнення єдиної мети, а саме — для повернення української свідомості на території Донецької та Луганської областей України. Це головне — повернути українську свідомість. Ми зробимо для цього все необхідне», — зазначив командувач Об'єднаних сил.

Зокрема йдеться про проекти, пов'язані з відновленням інфраструктури. Також це вирішення всіх питань соціального спрямування: відновлення та вдосконалення банківської системи, впорядкування виплат зарплат і пенсій, надання медичної допомоги.

«Не менш важливою є інформаційна діяльність, ефективна протидія ворожим інформаційним впливам, просування і збільшення україномовного контенту. Всі ці питання будуть серед головних пріоритетів», — зазначив Сергій Наєв.

РЕАКЦІЯ СВІТУ НА ВИСТАВУ «ВИБОРИ ПУТІНА»: СПОДІВАЄМОСЯ НА КРАЩЕ, АЛЕ ГОТУЄМОСЯ ДО ГІРШОГО

Передвиборна кампанія перед черговими виборами президента у Росії була дійсно масштабною. Путін передбачувано знову президент, але радість від цієї «грандіозної» події не вийшла за межі території РФ — світові лідери не поспішають вітати новообраного, натомість активно заявляють про те, що не визнають вибори у Криму

Однак провідні видання, інформагентства та телеканали в коментарях й аналізі себе не стримували. Путін править довше, ніж деякі генсеки КПРС, і за його чергового шестирічного терміну Захід може лише сподіватися на краще. Готуватися слід до гіршого...

Офіційні установи США не поспішають оприлюднювати офіційну реакцію на президентські вибори. Президент Дональд Трамп у Twitter більше переймається скандалами довкола «російського» розслідування в Конгресі та ФБР. Проте впливовий американський сенатор, голова Комітету з питань Збройних Сил США Джон Маккейн зауважив: «Путін мав докласти важких зусиль для стимулювання явки виборців, що свідчить про усвідомлення російським народом, що його прагнення влади є шахрайством».

Щодо організації самих виборів зробили певні висновки і спостерігачі від ОБСЄ: «Голосування пройшли у надмірно контрольованій правовій і політичній обстановці, що характеризувалася тривалим тиском на критично важливі голоси». При цьому ЄС схильний сподіватися на краще, але готуватиметься до гіршого.

«Тверда позиція і єдність Заходу повинні примусити Путіна повернутися до конструктивної співпраці», — зауважив у інтерв'ю Укрінформу екс-генеральний секретар НАТО, радник Президента України Андерс Фог Расмуссен.

«Думаю, нам потрібно сподіватися на краще, але готуватися до гіршого. Сподіваючись на краще, можна вбачати, що президент Путін використає свій останній президентський термін, щоб покращити відносини між Росією і Заходом. Але ми не повинні боятися і такого розвитку подій, що Путін матиме ще жорсткішу позицію проти Заходу», — сказав Расмуссен.

Євросоюз, як і більшість світових лідерів, не визнає проведення Росією президентських виборів на території Кримського півострова. Про це було зазначено в заяві Європейської служби зовнішньої діяльності. Спостерігачі ОБСЄ не здійснювали ніякого моніторингу на нелегально анексованих територіях.

«ЄС залишається непорушним у підтримці територіальної цілісності й суверенітету України», — запевнили в Європейській службі зовнішньої діяльності.

Президент Франції, як й решта західних лідерів, також не квапився з привітаннями. Макрон побажав Путіну успіху в політичній, демократичній, економічній та соціальній модернізації країни, наголосивши на діалозі та співпраці заради безпеки, висловив стурбованість ситуацією в окремих регіонах і вкотре закликав Кремль сприяти припиненню вбивств мирних жителів.

Офіційний Берлін вітати переобраного російського президента також не поспішав. У телеграмі йшлося про ті «виклики», які загрожують двостороннім відносинам, адже Берлін послідовно критикує Москву з багатьох питань, серед них — і щодо України та Сирії.

Німецькі ЗМІ також далекі від оптимістичних надій. Зокрема Tagesschau пише про «тріумф нового старого президента», вважаючи, що Путін діятиме, як і до цього, роблячи передусім ставку на «військову міць» і розширення впливу в світовій геополітиці.

Із Польщі замість привітань до Кремля надійшла заява про те, що Варшава не визнає легальність виборів президента Росії у Криму, оскільки півострів є територією України. Зокрема МЗС Польщі разом із трансатлантичною спільнотою висловило рішучий протест проти дій Росії щодо України, підтримуючи територіальну цілісність нашої держави.

Підготував Вадим КОВАЛЬОВ

ЄС НЕ ВИЗНАЄ ГОЛОСУВАННЯ В КРИМУ

Євросоюз не визнає проведення Росією президентських виборів на території Кримського півострова. Про це йдеться в поширеній заяві Європейської служби зовнішньої діяльності, повідомляє Укрінформ.

«Євросоюз не визнає нелегальну анексію Криму та Севастополя Російською Федерацією й тому не визнає проведення виборів на Кримському півострові», — наголосили в ЄС.

«ЄС залишається непорушним у підтримці територіальної цілісності й суверенітету України», — запевнили в Європейській службі зовнішньої діяльності.

Водночас Євросоюз, беручи до уваги попередні оцінки міжнародно визнаної спостережної місії ОБСЄ, наголосив, що **президентські вибори в РФ відбулися під цілковитим правовим і політичним контролем і тривалим тиском на опонентів.**

ХІМІЧНА АТАКА
НА СПОЛУЧЕНЕ КОРОЛІВСТВО

ТАК ТРАКТУЄТЬСЯ ОТРУЄННЯ КОЛИШНЬОГО РОСІЙСЬКОГО РОЗВІДНИКА СЕРГІЯ СКРИПАЛЯ ТА ЙОГО ДОНЬКИ У БРИТАНСЬКОМУ СОЛСБЕРІ

Застосування хімічної речовини проти громадянина Великобританії в цій країні — великий крок до різкого загострення відносин Росії із Заходом

Колишній офіцер Головного розвідувального управління РФ Скрипаль (який у Росії був 2006-го засуджений за шпигунство на користь британців і якого 2010 року обміняли на затриманих у Великобританії російських шпигунів), а також його донька 4 березня були знайдені непритомними на майданчику в торговельному центрі Солсбері. Від нервово-паралітичної речовини, що була використана для нападу на Скрипаля та його доньку, постраждала 21 особа, зокрема поліцейський, який першим прибув на місце події. Окрім цього, ризику отруєння були піддані ще сотні людей.

Лідери Франції, Німеччини, Сполучених Штатів Америки та Сполученого Королівства опублікували стосовно цього нападу спільну заяву.

«Використання нервово-паралітичної речовини військового призначення, розробленої Росією, стало першим випадком застосування нервово-паралітичної речовини для нападу в Європі з часів Другої світової війни. Це зазіхання на суверенітет Сполученого Королівства, і будь-яке використання такої речовини державою-учасником є відвертим порушенням Конвенції із заборони хімічної зброї та порушенням міжнародного права. Це загрожує нашій спільній безпеці», — йдеться у документі та зазначається, що Сполучене Королівство докладно проінформувало своїх союзників про те, що в цьому нападі, досить імовірно, винна Росія.

«Ми поділяємо думку Великобританії, за оцінкою якої «альтернативного переконливого пояснення» цього немає, і відзначаємо, що відмова Росії виконати законну вимогу уряду Великої Британії є додатковим свідченням її винуватості. Ми закликаємо Росію відповісти на всі запитання, пов'язані з нападом у Солсбері. Росія повинна, зокрема, надати Організації по забороні хімічної зброї (ОЗХЗ) повну і вичерпну інформацію про програму «Новачок», — наголосили очільники провідних країн Заходу.

Заклопотаність світових лідерів також посилюється на тлі попередніх випадків безвідповідальних дій Росії.

«Ми закликаємо Росію дотримуватися своїх обов'язків члена Ради Безпеки ООН, підтримувати міжнародний мир і безпеку», — зазначається в тексті спільного документа.

НАТО також вважає Росію загрозою для безпеки у світі. Такі акти агресії «неприйнятні» й здійснюються «на тлі бездушної моделі поведінки Росії протягом багатьох років», — заявив Генеральний секретар Північноатлантичного альянсу Єнс Столтенберг та наголосив, що жодних сумнівів. При цьому фахівці переконані, що наслідки від скоєного Кремлем цього разу будуть відрізнятися приблизно так само, як напад на Грузію 2008 року від війни на Донбасі. Це не зійде Кремлю з рук.

Чому росіяни обрали для вбивства старого і хворого Скрипаля, який реально володів цінною інформацією аж 15 років тому? Відповідь на запитання проста і очевидна.

На переконання експертів групи «Інформаційний спротив», Скрипаль був найбільш доступною і легкою мішенню для російських спецслужб та їхніх кілерів.

Напад на Скрипаля, очевидно, мав налякати норовливих російських утікачів до Великої Британії, які вивели з Росії чималі суми.

Проте ці втікачі не хочуть повернутися в Росію з однієї простої причини — вони знають, що Путіна найбільше цікавлять гроші, а його слово нічого не варте. Це квиток не в один кінець, а відразу на кладовище.

Попри зусилля Путіна та його силової і пропагандистської машини, спрямовані раніше на сіяння розбрату між країнами Заходу, отруєння Скрипаля призвело до абсолютно протилежного ефекту — до об'єднання західних союзників.

Європейський Союз шокований тим, що вперше за 70 років розроблена в Росії бойова нервово-паралітична речовина була застосована на території Європи

НАТО готове захищати кожну країну-члена, але поки що немає прохання про підтримку від Великої Британії відповідно до статті 5 договору НАТО, в якій зазначено, що воєнний напад на одного з членів Альянсу вважається нападом на всіх.

Те, що використання бойової отруйної речовини нервово-паралітичної дії на вулицях Британії є варварським і вкрай безвідповідальним актом, не викликає

Загалом Європейський Союз шокований тим, що вперше за 70 років розроблена в Росії бойова нервово-паралітична речовина була застосована на території Європи. ЄС засудив цей напад та висловив серйозну підтримку заяви уряду Великої Британії стосовно того, що з високою ймовірністю відповідальність за інцидент лежить на Росії.

Підготував Вадим КОВАЛЬОВ

БЕЗПІЛОТНІ АВІАТЕХНОЛОГІЇ: ВІД ПОВІТРЯНОЇ МІШЕНІ ДО РОЗВІДУВАЛЬНО-УДАРНОГО КОМПЛЕКСУ

ПОСТУПОВО НА БЕЗПІЛОТНУ АВІАЦІЮ ПОКЛАДАЮТЬ ЗАВДАННЯ, ЯКІ РАНІШЕ БУЛИ ВЛАСТИВІ ЛИШЕ ПІЛОТОВАНІЙ АВІАЦІЇ

Оснащення збройних сил безпілотними авіаційними комплексами (БпАК) стало у світі стійкою тенденцією. І це не дивно, адже останніми десятиліттями спектр завдань, які може виконувати цей вид авіаційної техніки, значно розширився

Застосування БпАК у воєнних конфліктах обумовили особливості й умови ведення бойових дій, що істотно зменшували, а іноді робили неможливим застосування наземної розвідки та пілотованої розвідувальної авіації, науково-технічний прогрес та воєнно-економічні чинники. Так було під час конфліктів на Близькому Сході (1982–2008), на Балканах (1999) та в Афганістані (2001–2008).

— Спочатку основними завданнями, які виконували за допомогою безпілотної авіації, було виявлення цілей, оцінювання результатів повітряних ударів, проведення спільних операцій із пілотованими літаками і наземними частинами, також їх використовували для відстеження пересування людей і техніки у прикордонних районах, — розповів старший науковий співробітник Центрального науково-дослідного інституту озброєння та військової техніки ЗС України Сергій Петрук. — За останні десятиліття роль БпАК у виконанні завдань із бойового забезпечення докорінно змінилася.

Доленосною подією для безпілотної авіації стало використання БпАК як носія засобів ураження. Перше бойове застосування розвідувально-ударного БпАК Predator із двома протитанковими ракетами Hellfire відбулося в жовтні 2001 року в Афганістані

До 1982 року безпілотна авіація виконувала розвідувальні завдання та функції повітряних мішеней. Такі мішені імітували бойові літаки й дозволяли проводити по них тренування засобів протиповітряної оборони. Свого часу за допомогою спеціально створених БпАК-приманок Mastiff і Scout ізраїльтяни виявили позиції сирійських зенітних ракетних комплексів (ЗРК).

Поступово на безпілотну авіацію почали покладати інші завдання, які раніше виконувала виключно пілотована авіація. Зокрема це радіоелектронна протидія, радіоперехоплення, ретрансляція сигналів, пошук та виявлення мін, тилова підтримка (БпАК-заправники).

1982 року ізраїльські авіакомплекси вперше застосували лазерні цілевказівники, що дозволило максимально скоротити час на доведення інформації до ударних засобів. Відтоді БпАК після виявлення та ідентифікації цілі підсвічував її лазерним променем, за яким наводилися на ціль ракети з ударних літаків. При цьому екіпаж літака вже не витрачав час на пошук та супроводження цілі, а зосереджувався тільки на застосуванні озброєння.

Під час збройного конфлікту в Іраку 1991 року БпАК обладнали спеціально розробленою для пошуку мін апаратурою, яка дозволяла виявляти та ідентифікувати міни. А завдяки застосуванню нового розвідувального обладнання БпАК почали вести тепловізійну, радіо-, радіотехнічну та інші види повітряної розвідки.

Досвід бойових дій у Перській затоці сприяв формуванню у США концепції глобальної розвідувально-інформаційної системи C^3I (командування, зв'язок, управління та розвідка). Серед її пріоритетів: забезпечення екіпажів бойових літаків оперативною інформацією про тактичну обстановку;

Польський розвідувальний БпЛА FlyEye прийнято на озброєння ЗС України наприкінці минулого року. Такий безпілотник входить до складу вітчизняного розвідувально-ударного комплексу «Сокіл»

зменшення ймовірності завдання авіаційних ударів по власних силах завдяки кращому інформуванню про лінію зіткнення військ; використання розвідувальних даних для застосування високоточного озброєння; суттєве зменшення часу проходження інформації завдяки її передачі в реальному масштабі часу.

Тож виникла потреба у спеціальних БпАК типу HALE (High-Altitude Long-Endurance), спроможних здійснювати тривалі польоти на великій висоті та передавати необхідну інформацію в реальному масштабі часу.

Авіаційні комплекси стали невід'ємним елементом телекомунікаційної системи, створеної для надання інформаційних послуг американським військовим підрозділам. Зокрема їх використовували як станції-ретранслятори (розташовані на спеціальній аероплатформі у стратосфері) при організації бездротового широкосмугового доступу до інформаційної мережі, а також при забезпеченні зв'язку.

Тепер як аероплатформи для телекомунікаційних цілей використовують аеростати (дирижаблі) або економічні безпілотні літаки. Найуспішнішими проектами вважають створення дирижабля StratSat та автономних безпілотних літаків Pathfinder Plus, Centurion і Helios, джерелом електроенергії для яких є розміщені на верхній площині крил сонячні батареї. Так, створений 1999 року унікальний автономний літак Helios із розмахом крил у 76 м має п'ять гондол, на котрих розміщені шасі, вся електроніка і електротехніка, а також 14 двигунів потужністю по 2 к.с. й масою 5 кг кожний. Загальна маса літака не перевищує 600 кг.

До переваг використання аеростатних БпАК відносять їхню спроможність перебувати в повітрі протягом тривалого часу без допоміжної дозаправки паливом чи газом, піднімати значні вантажі та простоту в керуванні. Натомість безпілотні комплекси літакового типу не залежать, як аеростати, від повітряних потоків.

У ході бойових дій у Косові у 1998–1999 роках БпАК використовували як ретранслятори сигналів. Задля скорочення часу на доведення інформації про об'єкти (цілі) до ударних сил безпілотні комплекси включили до єдиної системи обміну даними на базі повітряних командних пунктів, які стали основою розвідувально-ударних систем.

На початку XXI століття через активізацію терористичної діяльності й виникнення потреби у протидії новим загрозам БпАК почали виконувати складні технічні завдання: радіоперехоплення та пригнічення телефонних дзвінків.

Доленосною подією для безпілотної авіації стало використання БпАК як носіїв засобів ураження. Перше бойове застосування розвідувально-ударного БпАК Predator, озброєного двома протитанковими ракетами Hellfire, відбулося в жовтні 2001 року в Афганістані.

На думку фахівців, ударний БпАК можна вважати винищувачем майбутнього. Невдовзі саме такі авіакомплекси будуть найбільш ефективні, адже повністю виключать ризик для льотного складу. До того ж при їхньому створенні можуть бути використані новітні технології. Зокрема використання технології «стелс» дозволить знизити радіолокаційну та теплову помітність. Такі безпілотники зможуть здійснювати польоти з перевантаженнями більше 15g, знаходитися в повітрі протягом тривалого часу, вести пошук цілей та знищувати їх. Одночасно з виконанням бойових завдань такі апарати використовуватимуться для ведення розвідки та радіоелектронної боротьби.

Андрій ЛИСЕНКО

ПРО ТАКТИКУ БОЙОВОГО ЗАСТОСУВАННЯ БЕЗПІЛОТНОЇ АВІАЦІЇ

Під час воєнних конфліктів останніх десятиліть відбулися зміни в тактиці застосування БпАК, яка наблизилася до тактики пілотованої авіації. Зокрема у розвитку форм бойового застосування БпАК стався перехід від спеціального бойового польоту, який здійснювали для розвідки під час проведення операцій класичного типу, до авіаційного удару, характерного для антитерористичних операцій. Це зумовило появу нової форми застосування БпАК — комплексного польоту. А в перспективі, ймовірно, слід очікувати на появу ще однієї форми бойових дій БпАК — повітряного бою.

Також зазнали змін способи застосування БпАК. Так, замість пусків одиничних БпАК почали використовувати послідовні запуски паралельними маршрутами двох БпАК. У подальшому, з оснащенням БпАК засобами ураження, застосовуватимуть «вільне полювання». Безпілотники взяли на озброєння такі типові прийоми дій пілотованої авіації, як пошук цілі у визначеному секторі (зоні) та баражування у визначеному районі.

Крім того, загальними характерними рисами застосування авіакомплексів стали активне ведення розвідки за допомогою БпАК задовго до початку виникнення конфлікту та пріоритет розвідувальних даних, які здобували БпАК.

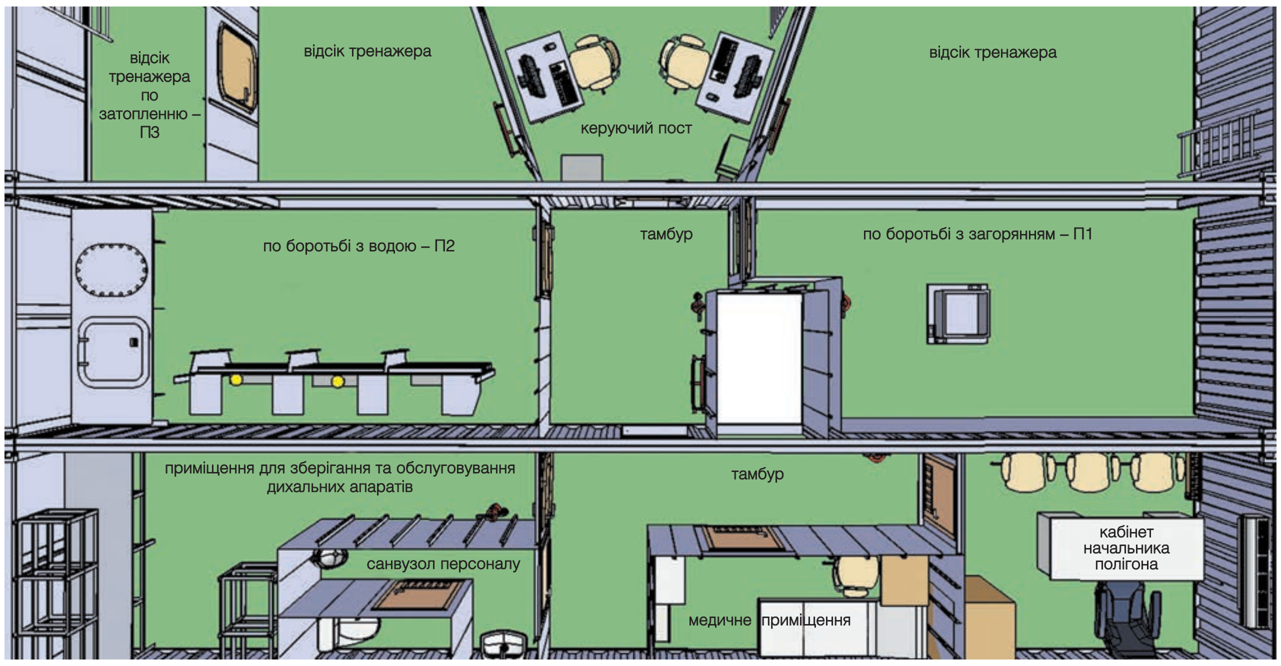
Залежно від конкретної обстановки, сил та засобів противника, природно-географічних умов районів конфліктів та завдань головними особливостями застосування БпАК були: на початку — одночасне використання в операціях БпЛА різного призначення (розвідувальних, хибних цілей); комплексне застосування БпАК разом з іншими силами і засобами розвідки (повітряної, космічної, наземної, морської та спеціальної); згодом — застосування БпАК у складі розвідувально-ударних систем; диференційний підхід до застосування конкретних типів БпАК під час виконання визначених завдань; надалі поступово відбуватиметься перехід від оснащення БпАК загальним озброєнням до спеціалізованого, призначеного під конкретні цілі.

УКРАЇНСЬКИЙ ФЛОТ ОТРИМАЄ УНІКАЛЬНИЙ ПОЛІГОН ІЗ БОРОТЬБИ ЗА ЖИВУЧІСТЬ КОРАБЛЯ

ПОЛІГОН БУДЕ ОБЛАДНАНО ІМІТАТОРАМИ ОСЕРЕДКІВ ЗАГОРЯННЯ, ВОДНИХ ТЕЧІЙ, ЗАТОПЛЕНЬ

Якщо спитати у будь-якого військового моряка, що серед широкого переліку діяльності екіпажу є найважливішим, він без вагань відповість: боротьба за живучість. І дійсно, цьому питанню завжди приділялося максимум уваги на будь-якому кораблі. Боротися з пожежею, задраювати пробоїни — це елементи однієї справи, від якої залежить життя та здоров'я особового складу й боєздатність корабля

Сьогодні в Україні відсутні сучасні тренувальні бази, де військові моряки могли б удосконалювати свої навички у цих вкрай важливих питаннях. Розуміючи це, командування національного флоту вжило відповідних заходів з метою поліпшення ситуації. Зокрема ще 2017 року було розпочато будівництво полігона для відпрацювання питань боротьби за живучість корабля.

Приблизно так виглядатиме другий поверх полігона після завершення будівництва

Увесь процес тренувань записуватиметься на камери, що дасть можливість після занять детально розібрати кожен крок, кожну помилку

За словами начальника штабу Навчального центру ВМС капітана 2 рангу Олексія Ярмоленка, об'єкт розташовуватиметься у Миколаєві, й він буде унікальним.

Розробкою та будівництвом полігона займається Державне підприємство «Дослідно-проектний центр кораблебудування» (м. Миколаїв).

Полігон складатиметься з контейнерів і матиме два поверхи, — говорить Олексій Ярмоленко. — На першому поверсі буде розташовано, так би мовити, адміністративну та загально-технічну частини із системами забезпечення. На другому — відсіки для тренувань, пост керування, приміщення для зберігання та обслуговування дихальних апаратів, медичне приміщення тощо. Полігон буде обладнано імітаторами осередків загоряння, водних течій, затоплень.

У першому відсіку курсанти боротимуться з пожежею, у другому — з водою, а в третьому вони тренуватимуться покидати затоплений відсік корабля. Можливості полігона будуть доволі широкі. Наприклад, у відсіку з боротьби із потраплянням забортної води військові моряки на практиці вчитимуться задраювати всі види пробоїн та пошкоджень, які можуть виникнути на кораблі, причому робитимуть це в реальних умовах. Із пробоїни подаватиметься вода під великим тиском, і курсанти повинні будуть добре попрацювати, щоб її задраїти. А під час тренувань у боротьбі з пожежою на кораблі окремі елементи відсіку будуть реально горіти.

Важливо, що весь процес тренувань записуватиметься на камери, що дасть можливість після занять детально розібрати кожен крок, кожну помилку тих, хто навчається.

Об'єкт повинні здати в експлуатацію до 30 липня 2018 року. На полігоні передбачається розміщення комор для спецодягу, навчально-тренувального інвентарю, приміщень побутового призначення, санвузлів, душових, тамбурів.

— Потрібно підкреслити декілька важливих моментів, — говорить головний конструктор проекту Володимир Криницький. — По-перше, полігон може використовуватись у різних кліматичних умовах, і легко збирається, тому існує можливість його транспортування, наприклад, до інших військово-морських частин України. Більше того, полігон можна також встановити і на водних плавзасобах. По-друге, на полігоні застосовуються максимально складні умови для тренування, адже відсіки по об'ємах, по насиченості корабельними елементами і обладнанням та за своїми характеристиками наближені до реально існуючих відсіків діючих кораблів ВМС України.

Олександр ЗАВТОНОВ

УКРАЇНА ТА РУМУНІЯ ВПЕРШЕ ПРОВЕДУТЬ ДВОСТОРОННІ НАВЧАННЯ «РІВЕРІАН-2018»

ВМС України мають бути сумісними з флотами країн НАТО

Наприкінці літа цього року в акваторії річки Дунай буде проведено двосторонні навчання ВМС України та Румунії «Ріверіан-2018». До них залучатимуться корабельно-катерні групи обох держав. Братимуть участь також підрозділи морської охорони Державної прикордонної служби України.

— За роки незалежності нашої держави це перші двосторонні навчання України та Румунії. Їхня мета — відпрацювання багатонаціональними катерними тактичними групами спільних практичних дій за стандартами НАТО. Родзинкою навчань є локація їхнього проведення — акваторія річки Дунай, — зауважив старший офіцер управління бойової підготовки командування ВМС ЗС України капітан 2 рангу Костянтин Плахотнюк. — Разом із румунськими партнерами ми здійснюватимемо контроль цивільного судноплавства, патрулювання й охорону спільного кордону, тактичне маневрування, радіообмін інформацією. У рамках навчання буде змодельовано ситуацію, коли корабель (катер) зазнає лиха на воді. Відповідним силам та засобам потрібно буде швидко прийти на допомогу аварійному об'єкту й виконати весь спектр завдань у боротьбі за живучість.

ВМС України представлятимуть малі броньовані артилерійські катери, морехідні та бойові можливості яких дозволяють максимально ефективно діяти у такому районі плавання, як річка Дунай.

У штабі Командування ВМС ЗС України розповіли й про інші навчання в Чорноморському регіоні. Насамперед це українсько-американські навчання серії «Сі Бриз». Уперше в історії маневрів цьогоріч українські військові моряки разом із партнерами країн НАТО сформують спільну систему управління силами й засобами з єдиним міжнародним штабом керівництва, який буде діяти безпосередньо в морі на кораблі.

— На борту великого флагманського корабля 6-го флоту ВМС США Mount Whitney буде розгорнуто багатонаціональний оперативний штаб, який здійснюватиме управління силами морського, повітряного й наземного компонентів. Усі завдання відпрацьовуватимуться в режимі «вільна гра», тобто наперед ніхто не знатиме, що виконуватиме, — відзначив Костянтин Плахотнюк.

Головний командний пост корабля Mount Whitney — це, так би мовити, «головний мозок» 6-го флоту ВМС США, куди надходить уся інформація від усіх корабельно-тактичних груп, авіації, з'єднань і частин флоту. Не дивно, що було обрано саме цей корабель. Протягом навчань «Сі Бриз-2018» Mount Whitney стане чудовим майданчиком для роботи понад 100 офіцерів із 16 країн — учасниць навчання.

Віталій ПАНЧИШИН

НА РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ ЗАПЛАНОВАНО ПОНАД 330 млн грн

ФЛОТУ, НА ВІДМІНУ ВІД ІНШИХ ВИДІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ, НАЛЕЖИТЬ ПРАКТИЧНО З НУЛЯ ВІДНОВИТИ, ЗБУДУВАТИ ТА ВІДРЕМОНТУВАТИ БІЛЬШІСТЬ НАЯВНИХ ФОНДІВ ВІЙСЬКОВИХ МІСТЕЧОК В ОДЕСЬКІЙ, МИКОЛАЇВСЬКІЙ, ЗАПОРІЗЬКІЙ І ДОНЕЦЬКІЙ ОБЛАСТЯХ

У Дачному будують гуртожиток поліпшеного типу для сімей військовослужбовців

Триває реконструкція майбутнього штабу Командування ВМС ЗС України

Ще років з десять тому в селищі Дачне, що на Одещині, місцеві жителі й мріяти не могли, що настане час, і занедбані роками військові містечка отримають друге життя. Тепер приємно вражені та констатують, що ремонтно-відновні роботи ведуться практично щодня. Зводяться об'єкти інфраструктури для новостворених частин морської піхоти та берегової артилерії. Це, звісно, позитив як для громади селища, яка отримуватиме додаткові грошові надходження від податків МО, так і для самих моряків, котрі нарешті переїдуть у комфортабельні приміщення

Так, цьогоріч на будівництво об'єктів у військовому містечку Дачне-2, де розміщується один із підрозділів морської піхоти, передбачено 123,5 млн грн. Гроші підуть на зведення трьох казарм, гуртожиток поліпшеного типу планування, їдальню, медичний пункт, сучасний фізкультурно-оздоровчий комплекс.

Тільки на будівництво казарм поліпшеного типу для потреб ВМС України 2018 року заплановано 77 млн грн

Зведення нових об'єктів ведеться за сучасною технологією сендвіч-панелей. Під час будівництва застосовуються енергозбережні матеріали. Стіни спеціально утеплюють, тож усередині добре зберігатиметься тепло, навіть коли надворі -25^{0}С. Також реконструкції підлягатимуть об'єкти інженерного забезпечення, котельня, буде прокладено нові зовнішні комунальні мережі тепло-, електро-, водопостачання та стічних вод, проведено благоустрій території.

Інше військове містечко Дачне-1 за темпами робіт не поступається своєму сусіду. В місці базування берегових артилеристів відновлюють житлові, адміністративні будівлі та споруди логістичного забезпечення. Буде зведено тут і гуртожиток поліпшеного типу для контрактників.

Не залишається осторонь житлових проблем моряків і Одеська міська рада. Минулого року за програмою «Безпечне місто» надано 6 млн грн на завершення капітального ремонту казармено-житлового фонду військових частин.

— Загалом 2018-го на розвиток інфраструктури Військово-Морських Сил надано понад 330 мільйонів гривень. Буде збудовано казарми поліпшеного типу планування для потреб бригади морської піхоти, морської авіаційної бригади, підрозділів артилерійських частин (Миколаїв і Дачне) й морської піхоти, що дислокуються в Маріуполі та Дачному. Орієнтовна вартість однієї такої будівлі — понад 12,5 млн грн. Загалом на будівництво казарм поліпшеного типу для потреб ВМС України 2018 року заплановано 77 млн грн. Це дозволить створити додаткові мотиваційні чинники для проходження контрактниками військової служби, — зазначив начальник відділу розквартирування та землекористування Тилу командування ВМС ЗС України капітан 2 рангу Олександр Здор.

Приємна новина чекає і військовослужбовців служби за контрактом корабельного складу ВМС України. Незабаром вони зможуть оселитися у відремонтованій казармі поліпшеного типу. Ця будівля знаходиться за 700 метрів від Практичної гавані, що дуже зручно для моряків в сенсі підтримання постійної бойової готовності. У гуртожитку планується розмістити близько 350 військовослужбовців.

Частину коштів із загального кошторису, які передбачені на розвиток інфраструктури флоту, спрямують на реконструкцію майбутнього штабу Командування ВМС України. Чотири роки поспіль командний склад, офіцери управлінь і служб флоту розміщуються в будівлі штабу оперативного командування «Південь», де змушені ділити квадратні метри з офіцерами Сухопутних військ. На базі військового містечка колишнього Одеського інституту Сухопутних військ, окрім штабу, мають розміститися Інститут ВМС й Військово-морський ліцей з усіма необхідними приміщеннями для належного функціонування навчального процесу. Додатково для потреб курсантів встановлять навчальні комплекси і тренажери для навчання, що моделюватимуть роботу на кораблях. Тут будують й нову їдальню. Для культурного відпочинку та дозвілля моряків будеться і клуб. У майбутньому планують створити тут ще й науковий центр ВМС. Крім того, у цьому ж військовому містечку практично завершується переобладнання колишньої курсантської казарми на багатоквартирний житловий будинок. В одно- та двокімнатних квартирах оселяться понад 80 родин військовослужбовців.

Для військовослужбовців ВМС Миколаївського гарнізону зводяться три будинки по 72 квартири

Планується, що моряки отримають повноцінну сучасну військово-морську базу, де для них будуть створені максимально комфортні умови. Поруч знаходяться школи й дитячі садочки, супермаркети тощо.

За словами капітана 2 рангу Олександра Здора, після передислокації з Криму ВМС України отримали в користування в Одесі понад двадцять військових містечок, у Білгороді-Дністровському — два, у Миколаєві — близько десяти та одне — в Очакові.

На відміну від інших видів Збройних Сил флоту належить відновити та реконструювати практично з нуля більшість наявних фондів військових містечок в Одеській, Миколаївській, Запорізькій і Донецькій областях. Паралельно ведеться активна робота із центральними органами виконавчої влади щодо передачі у сферу управління Міністерства оборони окремих об'єктів нерухомості або цілих майнових комплексів у місцях базування підрозділів ВМС України.

— Практично на завершальній стадії процес передачі дитячого пансіонату «Сонячний» у місті Очакові. У Бердянську ми повинні отримати від Міністерства освіти та науки України будівлі колишнього професійно-технічного училища. Ще 2016 року в Миколаєві для потреб моряків передано гуртожиток, який планується відремонтувати та розмістити там близько 50 сімей. Також для військовослужбовців ВМС Миколаївського гарнізону зводяться три будинки по 72 квартири. Очікується, що до кінця року ці об'єкти будуть введені в експлуатацію, — зазначив капітан 2 рангу Олександр Здор.

Віталій ПАНЧИШИН

Якщо будівельникам заважає снігопад, дощ, буревій, то цей робочий час вони відпрацьовують у вихідні або, змінюючи профіль роботи, беруться за внутрішнє оздоблення приміщень

РОЗБУДОВА СУЧАСНОГО ТАБІРНОГО МІСТЕЧКА НА ПОЛІГОНІ «ШИРОКИЙ ЛАН» ТРИВАЄ, ПОПРИ НЕГОДУ ТА «ЦИКЛОНИ» В СОЦМЕРЕЖАХ

235-й Міжвидовий центр підготовки частин та підрозділів ОК «Південь» Сухопутних військ Збройних Сил України «Широкий Лан», що на Миколаївщині, продовжує свою розбудову в плановому режимі.

Згадане будівництво не зупиняється попри природно-кліматичні умови. Об'єкти перебувають у майже 60-відсотковій готовності. Це табірне містечко є дебютним у низці подібних проектів, і його реалізацію можна вважати своєрідним викликом як для проектантів, так і для оборонного відомства.

Як зазначає Олександр Войналович, керівник проекту ТОВ «Вінницька будівельна компанія», яке здійснює генеральний підряд на виконання робіт зі спорудження 11 житлових казарм для військовослужбовців, темпи будівництва є плановими, роботи виконуються практично за графіком.

— На сьогодні ми повністю збудували корпуси всіх 11 казарм. У більшості з них встановлено вікна, поступово приступаємо до внутрішніх робіт. Зараз заповнюємо стелі сендвіч-панелями, вже привезені матеріали для утеплення підлоги, яке ми почнемо незабаром виконувати, — зауважує представник будівельної компанії. — Необхідні матеріали нині заносимо в казарми, словом, будівництво не припиняється. Звісно, алгоритм виконання певних видів робіт доводиться коригувати з урахуванням погодних особливостей, але вони не впливають на нашу здатність виконати зобов'язання перед Міністерством оборони і здати об'єкти вчасно з відповідним рівнем якості.

> *На сьогодні повністю збудовано корпуси всіх 11 казарм. У більшості з них встановлено вікна, поступово виконуються внутрішні роботи. Зараз іде заповнення стелі сендвіч-панелями, на черзі утеплення підлоги. Загалом об'єкти перебувають у майже 60-відсотковій готовності*

Коли потеплішає, запевняє Олександр Войналович, будівельники почнуть робити стяжки та підлоги, підготовку систем каналізації й водопостачання, а також кінцевого оздоблення всіх об'єктів. Тим часом будівельник іншого підрядника — компанії «РІСТ» — працює над прокладанням доріг, комунікацій, зводить сучасні котельню й величезну їдальню, де одночасно зможуть харчуватися майже 3000 осіб.

— Визнаю, що цього сезону нашим головним ворогом стали вибрики погоди, — коментує ситуацію представник будівельної компанії. — Але ми добре розуміємо, наскільки важливо зараз для війська виконати роботи з будівництва табірного містечка у визначені терміни. Нам вдається регулювати динаміку виконання робіт. Якщо нам заважає снігопад, дощ, буревій, то цей робочий час ми відпрацьовуємо у вихідні або змінюємо профіль роботи, беручись за завдання, які стоять перед нами усередині приміщень. І ще одне: жодних проблем із фінансуванням та іншими моментами, які залежать від Міністерства оборони України, на цьому будівництві не виникало, — підкреслив представник будівельної компанії.

Геннадій КАРПЮК

ЕКСПЕРИМЕНТ ІЗ ЛОГІСТИКИ

ЯК МІСТОК ДЛЯ ПЕРЕВЕДЕННЯ ТИЛУ НА СТАНДАРТИ НАТО

«Одним з важливих етапів формування у Збройних Силах України системи логістичного забезпечення на принципах, прийнятих у країнах НАТО, буде експеримент на базі Оперативного командування «Захід» та Повітряного командування «Захід», який передбачатиме передання повноважень із логістичного забезпечення від центру безпосередньо структурам згаданих органів військового управління». Про це розповів начальник Головного управління логістики — заступник начальника Генерального штабу ЗС України генерал-майор Іван Гаврилюк.

— Суть експерименту щодо логістичного забезпечення полягає в передачі управління логістичним забезпеченням на нижчі рівні. В результаті ми маємо намір відійти від практики логістичного забезпечення, яка проводиться виключно від центру до взводу або до солдата на передньому краї, — наголосив генерал-майор Іван Гаврилюк.

Він також повідомив, що найближчим часом мають бути сформовані Командування сил логістики ЗС України, управління логістики штабів видів Збройних Сил, решти оперативних та повітряних командувань.

Згаданий експеримент щодо передачі обліку та функцій логістичного забезпечення до оперативних командувань буде проведено протягом квітня-липня поточного року. За результатами експерименту до кінця 2018-го планується внести відповідні організаційно-штатні зміни в оперативних та повітряних командуваннях, а також в інших складових Збройних Сил України. Відповідно в цей же період має бути розроблена відповідна нормативно-правова база.

Після проведення певних організаційних заходів планується запровадити систему управління логістичним забезпеченням Збройних Сил України, яка діятиме на трьох рівнях: стратегічному, оперативному й тактичному. Ця система охоплюватиме всі аспекти логістики: від стратегічного планування необхідних ресурсів та запасів до забезпечення повсякденної діяльності й бойового застосування Збройних Сил.

Генерал-майор Іван Гаврилюк зазначив, що майбутня система логістичного забезпечення нашого війська створюється з урахуванням досвіду логістичного забезпечення армій країн — членів НАТО та досвіду, набутого під час проведення АТО. Насамперед ідеться про створення двох вертикалей логістичного забезпечення: планують та виконавчої. Перша охоплюватиме питання визначення та планування задоволення потреб військ в озброєнні й військовій техніці та інших елементах матеріально-технічного забезпечення, а друга відповідатиме за утримання необхідних запасів, забезпечення ними військ та організацію їхнього технічного обслуговування, ремонту, транспортування та надання послуг.

Іван СТУПАК

БТР-4Е НА ВОДІ, НАЧЕ ЧОВЕН

БРОНЕМАШИНА ВПЕВНЕНО ПРОХОДИТЬ СУЦІЛЬНУ БАГНЮКУ Й ЛЕГКО ДОЛАЄ ВОДНУ ПЕРЕШКОДУ

Новий БТР успішно випробовував на одному з найбільших загальновійськових полігонів країни «Широкий Лан» на воді один із підрозділів 92-ї механізованої бригади.

За рівнем навченості лінійного батальйону бригади долати водні перешкоди спостерігав командувач Сухопутних військ ЗС України генерал-полковник Сергій Попко. Випробування цієї новітньої бойової техніки переправою та ще й в непростих умовах міжсезоння відбулося вперше в практиці нашого війська.

Представники підприємств — виробників вітчизняної «оборонки», які також спостерігали за процесом і робили необхідні висновки щодо подальшого вдосконалення машини, запевняють, що цей доопрацьований варіант згаданої моделі бронетранспортера значною мірою має задовольнити військових.

Серед екіпажів, які вперше випробовували новенькі БТР-4Е в подоланні водної перешкоди, було відділення молодшого сержанта Рузани Хололеєнко.

— Ширина водної перешкоди — близько 100 метрів. Нові бронетранспортери надійні та потужні. Попри стрімку течію річки, ми впоралися із цим завданням на «відмінно», — розповіла молодший сержант.

Загалом військовослужбовці відгукуються з повагою про цю машину. Надійна броня, грізне озброєння, висока маневреність. Екіпаж із трьох осіб у машині почувається впевнено. А відтепер і під час долання водної перешкоди. До речі, щоб підготувати машину до переправи, за словами військових, вистачить півгодини.

Попри весняне бездоріжжя, на полігоні також відбувалися тактико-стройові навчання, головна мета яких — бойове злагодження підрозділів. Наприклад, на одній із ділянок полігону підрозділи протиповітряної оборони діяли в складі обслуг і відділень із практичним виконанням навчально-бойових завдань. На іншій ділянці військовослужбовці оперативного резерву першої черги виконували вправи з вогневої підготовки, проводили заняття з тактики бойових дій у складі відділень і взводів, надання першої медичної допомоги.

Вадим КОВАЛЬОВ

«СТІЙ, СТРІЛЯТИМУ!»

КАБМІН ЗАТВЕРДИВ НОВИЙ ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ ЗБРОЇ І БОЙОВОЇ ТЕХНІКИ ВІЙСЬКОВИМИ У МИРНИЙ ЧАС

Наприкінці 2014 року в районі АТО на одному із постів при виїзді з міста прикордонник відкрив вогонь на ураження по підозрілій машині. Водій, намагаючись втекти, проігнорував законну вимогу військового зупинитись для перевірки документів. У результаті загинув пасажир, а бійцю суд виніс вирок — 13 років ув'язнення за навмисне вбивство та перевищення службових повноважень. Ця справа сколихнула суспільство. Виявилося, що військовий, який виконує свій обов'язок у районі АТО, зовсім незахищений…

Як показали події 2014 року, чинні закони з питань безпеки і оборони мали істотну ваду, адже вони не були розраховані на дії Збройних Сил в умовах особливого періоду. Правове поле вимагало деталізації та упорядкування, зокрема фактичної легалізації застосування зброї у районі ведення бойових дій.

Звичайно, окремі випадки застосування зброї в мирний час прописані у Статуті гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України. 2003 року були затверджені правила застосування спеціальних засобів у мирний час військовослужбовцями Військової служби правопорядку, згодом — для Протиповітряної оборони, а також Військово-Морських Сил Збройних Сил (у разі виконання останніми завдань з охорони підводного простору в межах територіальних вод України, а також під час виконання завдань із боротьби з піратством). Щодо найбільш чисельної — наземної компоненти війська — правова прогалина залишилася.

У грудні 2016 року для приведення нормативно-правової бази застосування Збройних Сил у відповідність до потреб АТО було створено спеціальну робочу групу, до якої залучили представників структурних підрозділів Міноборони, Генерального штабу Збройних Сил України, військових вишів тощо. Фахівцям Національного університету оборони України імені Івана Черняховського (НУОУ) було, зокрема, доручено розробити порядок застосування зброї й бойової техніки під час виконання військовослужбовцями завдань у районі проведення АТО в мирний час.

— Для того, щоб правомірно залучати Збройні Сили до проведення АТО, 5 червня 2014 року були внесені відповідні зміни до законів України «Про боротьбу з тероризмом» та «Про Збройні Сили України». В них було прописано, що армія має право застосовувати зброю у мирний час, але не було визначено, в який спосіб, — розповідає начальник науково-дослідного відділу проблем військового законодавства Центру воєнно-стратегічних досліджень (ЦВСД) НУОУ полковник юстиції Олександр Котляренко. — За результатами нашої роботи **на засіданні уряду 14 лютого 2018 року було ухвалено постанову Кабінету Міністрів України № 68 «Про затвердження Порядку застосування зброї та бойової техніки з'єднаннями, військовими частинами і підрозділами Збройних Сил під час виконання ними завдань у районі проведення антитерористичної операції у мирний час», яка набула чинності 20 лютого.**

Порядок застосування зброї та бойової техніки в районі АТО у мирний час зобов'язав військовослужбовців керуватися принципами міжнародного гуманітарного права: неминучість, військова необхідність та пропорційність. Саме це демонструє суспільству, що армія стріляє не навмання, а виключно для виконання завдання: для ліквідації або знищення загрози із максимальним збереженням мирного цивільного населення.

Постанова дала визначення таким важливим термінам, як «військовий об'єкт», «застосування зброї та бойової техніки», «індивідуальна самооборона», «попереджувальна стрільба» тощо. Окрім цього, в документі прописано конкретні ситуації, за виникнення яких військовослужбовцям дозволяється відкривати вогонь.

Так, згідно з пунктом 4 цієї постанови з'єднання, військові частини і підрозділи Збройних Сил у районі АТО мають право застосовувати зброю та бойову техніку для:

- **відбиття нападу або попередження загрози нападу на об'єкти, що охороняються (також і під час переміщення до/з району проведення антитерористичної операції);**
- **запобігання вчиненню та/або припиненню терористичного акту чи діяльності терористів, терористичних груп (організацій) чи не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань;**
- **звільнення заручників, захоплених військових та/або цивільних об'єктів чи запобігання (перешкоджання) такому захопленню;**
- **знищення зброї, бойової техніки, транспортних або технічних засобів, які перебувають у користуванні терористів, терористичних груп (організацій) чи не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань;**
- **захисту цивільних осіб та цивільних об'єктів від нападу;**
- **затримання, роззброєння або знешкодження осіб, які здійснили та/або планують здійснити терористичний акт;**
- **припинення дій осіб, які порушують режим у районі проведення антитерористичної операції та становлять або можуть становити небезпеку учасникам АТО або іншим особам;**
- **в інших випадках, визначених наказами керівника оперативного штабу.**

— Ми розв'язали руки командирам підрозділів, дозволивши їм під час виконання завдань або для самооборони самостійно вирішувати, чи слід застосувати зброю. До цього вони мали за командою доповісти керівництву та отримати дозвіл. Але на «доповісти і отримати добро» витрачався дорогоцінний час, — додає начальник науково-дослідного відділу ЦВСД НУОУ полковник Олег Сурков. — Ми враховували вже наявний досвід АТО, радилися з тими, хто був свідком подій у Криму, коли «зелені чоловічки», ховаючись за мирним населенням, захоплювали військові частини, а наші командири частин, не маючи дозволу застосовувати зброю в мирний час, просто залишалися незахищеними перед озброєними загарбниками-терористами. Якби ці події розвивалися зараз, командири підрозділів реагували б відповідно до ситуації.

Керування принципами міжнародного гуманітарного права демонструє суспільству, що армія стріляє не навмання, а виключно для ліквідації або знищення загрози із максимальним збереженням мирного цивільного населення

До речі, за новим порядком, у справі «прикордонника» застосування зброї та дії солдата тепер кваліфікувалися б як «запобігання вчиненню терористичного акту». Отже, завдяки правовим нововведенням у разі небезпеки боєць може захистити себе, бо йому надали право у визначених випадках діяти за ситуацією.

Тетяна МОРОЗ

Марш посиленої роти в заданий район

РОТА ОСОБЛИВОГО СКЛАДУ

І ЦЕ НЕ ПРОСТО ГАРНИЙ СЛОВЕСНИЙ ПАСАЖ, А РЕАЛЬНИЙ РОЗКЛАД СИЛ

Судіть самі, крім механізованих взводів на БМП-1, у розпорядженні ротного — солідні засоби підсилення. А саме: інженерно-саперний взвод, який працює в інтересах роти, взвод вогневої підтримки, укомплектований відділеннями РПГ-7, АГС-17 та кулеметників, кілька одиниць танків Т-64 в ролі броньованого кулака, а також можливість викликати вогневу підтримку мінометної батареї. І, як вишенька на тортик, — взвод канадської легкої піхоти на джипах. Погодьтеся, арсенал сил і засобів для виконання дій як у наступі, так і в обороні для командира роти надано чималий. І в контексті ротних тактичних навчань саме ротному командирові доведеться вирішувати, де та як саме залучати ту чи іншу складову його компактного війська. Тим більше що ці РТН передбачають не лише «канонічні» оборону та наступ, а й дещо іще

Командир механізованої роти однієї з бригад ОК «Захід» лейтенант Дмитро Сокоринський до такого іспиту готовий. Попри те, що тільки два роки минуло відтоді, як він закінчив навчання в Національній академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного. На війні молоді командири дорослішають швидко. За цей час він у складі своєї бригади послужив на передовій у реальних бойових умовах. Та й до складу його роти входять не новачки: особовий склад у середньому має досвід служби два й більше років, проведених не на плацу в ППД військової частини, а в окопах на Донбасі.

Нині він із підлеглими в складі батальйону завершує 55-денний термін підготовки за програмою JMTG-U. За словами ротного, час, проведений на полігоні на Львівщині, був корисним і для нього, і для його підлеглих. А спілкування з іноземними інструкторами в багатьох моментах збагатило їх і передовими знаннями, і корисними навичками.

— З представниками канадської військово-тренувальної місії було цікаво та приємно співпрацювати, — каже офіцер. — Вони хороші педагоги. І далеко не теоретики. Будь-яку інформацію, яку вони викладали нам, іноземні інструктори були готові продемонструвати в практичній площині, жорстко й стрімко, як у бою. А потім — розібрати кожну дію за елементами й пояснити, чому треба робити саме так.

Як приклад лейтенант наводить ситуацію, коли українські піхотинці вивчали тему організації служби на контрольно-пропускних пунктах. Добре знаючи українського ротного в обличчя, канадські інструктори раптово «спеленали» його та «вивернули» автомобіль, на якому офіцер перетинав імпровізований «чекпоінт». Такий жорсткий стиль своїх дій канадці пояснюють просто: в умовах полігону набуваються бойових рефлексів. Якщо діяти, як кажуть, упівсили, то в аналогічній бойовій ситуації є ризик не лише втратити ініціативу, а й життя. Тому запорукою успішного виконання тренувальних дій вони вважають реалізм і цілковиту самовіддачу.

Як каже начальник відділу підготовки механізованих підрозділів МЦМБ майор Олександр Волков, план ротних тактичних навчань українських піхотинців цього разу не передбачає виконання бойових стрільб. Натомість для надання більшої «атмосферності» практичним діям української піхоти в полі всю зброю військовослужбовців та бойову техніку роти оснащено комплектами системи MILES.

Канадці впевнені: в умовах полігону набуваються бойові рефлекси. Тож якщо діяти упівсили, то в аналогічній бойовій ситуації є ризик не лише втратити ініціативу, а й життя

Для тих, котрі не знають, що це таке, коротка довідка. Система MILES (Multiple Integrated Laser Engagement System) призначена для імітації умов реального бою в тактичній підготовці, вона дає змогу імітувати пряме збройне зіткнення підрозділів, зокрема тих, що діють на бойовій техніці. Система являє собою комплект лазерних випромінювачів і приймачів, які встановлюють на формі та екіпіровці солдатів, а також на бойовій техніці. До складу комплекту входить і GPS — визначник координат і автономний блок живлення. Усі приймачі з'єднано з блоком пам'яті, який зберігає всі дані про дії тих, хто навчається, кількість влучень і промахів, кількість власних пострілів тощо. Після закінчення навчань кожен комплект системи MILES підключають до комп'ютера, на який зчитується вся збережена інформація, а спеціальне програмне забезпечення дає змогу скласти повну картину «бою». У Збройних Силах України цю систему почали використовувати із середини 2000-х. Однак оцінити переваги тактичних тренувань з її використанням могли здебільшого підрозділи — учасники багатонаціональних навчань. Сьогодні це нормальна практика для всіх, хто проходить підготовку на полігоні на Львівщині.

— Система MILES зручна тим, що ми можемо побачити реальні результати своїх дій під час «атаки» або «оборони», — зазначає командир бойової машини, командир відділення молодший сержант Петро Костюк. — З нею набагато цікавіше працювати. Адже раніше під час тренувань у бригаді ми користувалися звичайними насадками для стрільби холостими патронами. Там чуєш лише звук пострілу, і спрогнозувати, чи ти успішно діяв, неможливо. А це марні витрати сили, часу й холостих боєприпасів, які, до речі, на складах не розмножуються.

Як стверджує військовослужбовець-контрактник, йому як командирові відділення потрібне було одне заняття для того, щоб опанувати вміння працювати із системою MILES: приводити її в дію, знімати показники з датчиків на кожному бійцеві та, користуючись цією інформацією, робити тактичний аналіз дій кожного. Такі комплекти бажано було б мати для занять із бойової підготовки в кожній бригаді.

Офіцер-інструктор додав, що під час підготовки українських піхотинців і канадські партнери, і інструкторський склад МЦМБ акцентували увагу на потрібних, але не знайомих раніше нашим бійцям речах. Це, зокрема, принципи роботи з топографічними мапами натовського зразка, військовою системою цілевказань (MGRS) і тактичними позначками, прийнятими в арміях іноземних країн, а також здійснення радіопереговорів за стандартами NATO. Ну а командний склад українського підрозділу, крім того, учився проводити змістовні та інформативні брифінги для особового складу перед початком кожної операції, як це заведено в наших закордонних партнерів.

Лейтенант Дмитро Сокоринський, до речі, завжди має під рукою все необхідне, щоб створити макет місцевості, який добре допомагає під час постановки бойового завдання особовому складові роти. Кілька міні-модельок, які зображають ББМ підрозділу, кольорові нитки для зображення напрямків дій, пластикові кольорові «фішки» для формування «взводів». І просто на землі вже готова досить змістовна мапа місцевості. Молодий ротний не збирає окремо командирів взводів, як цього передбачала класична схема «ступінчастої піраміди», а доводить бойовий наказ усьому особовому складу, відразу пояснюючи кожен крок на макеті місцевості. Будь-хто має право поставити питання або попросити уточнити. І, що головне, відсутній елемент неточності початкових даних. Інструктори стверджують, що уточнення й запитання від бійців під час такого брифінгу — це добре. Адже запитання за темою стимулюють солдата до індивідуального тактичного мислення й спонукають його детальніше опрацьовувати всі свої дії.

В одному строю з нашими бійцями на брифінгу присутні солдати-канадці. З допомогою штатного перекладача взводу вони уважно слухають завдання від нашого командира роти. На час підготовки цього матеріалу для опублікування, до ротації особового складу та офіційної церемонії передачі повноважень канадського контингенту військово-тренувальної місії UNIFIRE на Львівщині залишалося всього кілька діб. Утім ретельні канадці не знають значення виразу «валізний настрій». Національна риса громадян Країни кленового листка — доводити розпочаті справи до логічного завершення. За словами заступника командира місії майора Джеффа Дея, до моменту відбуття ротації канадців на батьківщину іноземні інструктори встигнуть завершити бойове злагодження рот батальйону однієї з механізованих бригад ОК «Захід». Жодних сумнівів, вони свого слова дотримають.

Володимир СКОРОСТЕЦЬКИЙ

ВОНИ ЗАХИЩАЮТЬ УКРАЇНУ!

Коли зі Сходу України почали надходити тривожні звістки, Сергій, не роздумуючи, сховав своє пенсійне посвідчення і знов призвався на службу

Олег на війні заради майбутнього своєї п'ятирічної донечки і дітей, яким донедавна розкривав тонкощі футбольної майстерності в школі олімпійського резерву

Андрій родом із Хмельниччини. У 2015 році після сімейної наради вони з братом вирішили піти до війська добровольцями. Згодом уклали контракт із ЗС України

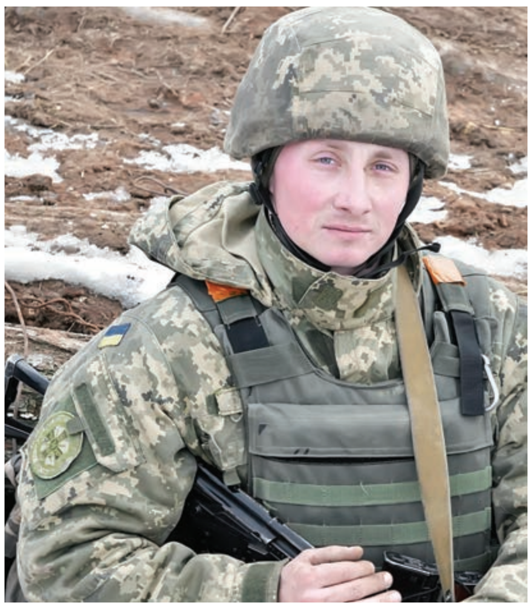
За першим контрактом Михайло проходив службу в аеромобільній бригаді. В її складі брав участь у боях за Луганський аеропорт, виходив з Іловайського котла. Сьогодні він — один із кращих кулеметників механізованої бригади

Для Олександра після Іраку це вже друга війна. Тільки на Донбасі інша мотивація: щоб його дружина і дев'ятирічний син ніколи не чули свисту куль і вибухів мін та снарядів

Службу в Збройних Силах України Андрій розпочав зі строкової. За рік вирішив залишитись у війську. Із 2016 року не пропустив жодної ротації свого підрозділу на Схід країни

Молодший сержант Євген, маючи в Києві престижну посаду і велику зарплатню, не зміг залишатися байдужим до подій в країні. На його думку, чоловік під час війни повинен взяти в руки зброю й піти захищати свою Батьківщину

Рустам родом із Донеччини. Виїхавши на підконтрольну Україні територію, вирішив не відсиджуватися, а зі зброєю в руках звільняти рідний край

Командир відділення Артем в АТО з 2014 року. Навіть отримавши два кульові поранення під час виводу військ із Дебальцівського плацдарму, після лікування та реабілітації у військовому шпиталі він повернувся до бойових побратимів

ПОРАНЕНІ В БОЯХ, ВОНИ ЗУСТРІЛИСЬ У ГОСПІТАЛІ. І ВЖЕ НЕ РОЗЛУЧАЛИСЯ

БОЄЦЬ АТО, НАГОРОДЖЕНИЙ ОРДЕНОМ «ЗА МУЖНІСТЬ», ГОЛОВНИЙ СТАРШИНА БАТАЛЬЙОНУ ТА ЙОГО ДРУЖИНА, УЧАСНИЦЯ БОЇВ ПІД ІЛОВАЙСЬКОМ, РОЗПОВІДАЮТЬ ПРО ВІЙНУ, ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ ТА ЖИТТЯ-БУТТЯ СВОЄЇ РОДИНИ

Інна аж ніяк не сподівалася, що колись доля зведе її з армією, та «шляхи Господні несповідимі». Їй довелося не лише відчути себе частиною військового колективу, але й пройти крізь пекло війни і врешті, за Божим провидінням, закохатися в учасника АТО

2014 рік для великої родини Федоруків видався надміру трагічним. Не встигли поховати батька, як у двері грюкнула війна. Майже одночасно було мобілізовано чоловіка середньої доньки та старшу доньку Інну, медсестру Ковельської районної лікарні.

24-літня дівчина не встигла й отямитися, як опинилась у самій гущі драматичних подій на Донбасі. Швидко засвоювала тактичну медицину та сповна посмакувала усіх «принад» воєнного життя на передовій. У батальйонно-тактичній групі 51-ї бригади її поважали, адже вона виявилася не з боязких. У потрібні хвилини завжди була на місці, а за час численних бойових зіткнень витягла не одного пораненого.

Уперше вони побачилися в госпіталі в Ірпені, куди Сергій Виноград так само потрапив з пораненням, якого зазнав під Дебальцевим. Зустрілися й уже не змогли розлучитися

Коли виходили з-під Іловайська, перебуваючи на броні, разом з усіма потрапила під жорсткий ворожий обстріл. Куля снайпера боляче вдарила Інну в руку — дарма що мала пов'язку з червоним хрестом… Того дня загинуло чимало її побратимів. Медсестра впала в окоп, звідки згодом її витягли бійці…

Руку врятували колеги-медики, однак військова служба для Інни була закінчена: отримала висновок ВЛК про звільнення за станом здоров'я. Здавалося б, час повертатися додому, однак війна перевернула життя...

Уперше вони побачилися в госпіталі в Ірпені, куди головний старшина батальйону Сергій Виноград так само потрапив з пораненням, якого зазнав під Дебальцевим. Зустрілися й уже не змогли розлучитися. Тепер молоде подружжя живе в одному із гарнізонів на Київщині. У них — трирічна донечка Альбіна. Яким є їхнє життя-буття? Які мрії в учасників АТО та які умови диктує їм сьогодення?

…Головного старшину Сергія Винограда я застав у казармі, він якраз завершував інструктаж чергового наряду. Старшина має багато завдань. Тут йому довіряють, на його досвід покладаються.

Тема розмови, яку я запропонував, Сергія дещо здивувала, але він поставився до неї серйозно. Зрештою, як і до всього, за що береться.

— У нашому районі ставлення до військових поважне. Це пов'язано і з тією надважливою місією, яку нині виконують Збройні Сили, і з соціальним статусом учасника АТО, — говорить головний старшина. — Зокрема моя зарплата тут доволі конкурентна.

Щоправда, Сергій тут же уточнює. Від гарнізону до Києва — півтори години громадським транспортом, а в столиці зарплати вищі. Саме тому більшість молодих і здорових вважають за краще працювати в столиці.

Інна та Сергій Виногради разом із донечкою Альбіною

На запитання, чи мав наміри змінити військовий однострій на цивільний одяг, Сергій відповів не роздумуючи:

— Мене наче магнітом тягне військова служба. До всіх негараздів, які іноді виникають, ставлюся з розумінням, а на службу йду з бажанням.

Дружина Інна нині у декретній відпустці. Вона — щаслива мама, яка всією душею упадає за донькою. Незабаром їй виходити на роботу. Зрештою й сама жінка вже скучила за військовим колективом. Однак є проблема — вона з іншого гарнізону, і, щоб сім'я була разом, доведеться звільнятися. Зараз Інна тримає кулаки, щоб перевестися до частини, де служить чоловік, бо продовжувати сидіти вдома — не вихід…

Подружжя винаймає квартиру, яка, хоч і впирається у військовий паркан, але не своя. Чи є перспектива отримати власний дах над головою? Вірять, що мрія здійсниться. Форсувати ж вирішення цього питання не доводиться, адже з кредитами зв'язуватися не хочуть — справа непевна. Крім того, майже весь сімейний бюджет іде на прожиття. Для Сергія неписане правило — повноцінне харчування для донечки й дружини. А ще ж є витрати на одяг, побутову техніку, комуналку, поїздки до рідних... Батьки Сергія та Інни живуть у селі, звідки надходить, як жартує Інна, «проддопомога». А ще вони мріють придбати хоча б простеньке авто, щоб частіше навідувати рідних.

Сергій ділиться радістю: Верховна Рада нещодавно підтримала поправки до закону, які дозволять компенсувати державним коштом піднайом житла контрактникам. А це суттєве доповнення до їхнього сімейного бюджету.

— А як ви бачите свою кар'єру? Чи є думка навчатися далі, стати офіцером? — цікавлюся в Сергія.

— Відчуваю, що зараз я на своєму місці, я тут потрібен. А там час покаже, — відповідає він.

Командир частини задоволений головним старшиною Сергієм Виноградом. За його плечима бойовий досвід, яким він ділиться із солдатами-строковиками, які ще не нюхали пороху. За потреби головному старшині до снаги підмінити й офіцера.

Після пережитого на війні сім'я Виноградів не боїться жодних труднощів. Завдяки Інні Сергій у своєму «тилу» впевнений, як кажуть, на всі 100. У найближчих планах родини — цілком земні завдання: влаштувати маленьку донечку в дитячий садок (хвалити Бога, із цим проблем не буде, адже в бригади він свій). Лишень не хворіла б! А ще Сергій переживає за свою половинку, щоб вона продовжила професійну кар'єру медика.

— Армія поєднала нас з Інною, і ми всією душею вболіваємо за неї, — каже головний старшина.

Руслан ТКАЧУК

«БУСИНКА»

«Ні кроку назад!» — саме такий життєвий девіз солдата Світлани Ковтун з позивним «Бусинка», яка 2015 року разом із бойовими побратимами з 93-ї бригади виконувала бойові завдання біля населеного пункту Водяне, що на Донеччині.

Сьогодні дівчина є курсантом Військової академії (м. Одеса). У вільний від навчання час захоплюється гирьовим спортом, має третій дорослий розряд. А ще в'яже, читає книги з психології, які допомагають розширити світогляд, полюбляє займатися випічкою. Цілеспрямована, старанна, життєрадісна і товариська — така вона, наша «Бусинка».

Сергій ДАНИЛЕНКО
Фото Валентина ЖУРАВЛЬОВА

Солдат Світлана Ковтун

«КОЛИ ТИ ЗАЛИШАЄШСЯ З МІНОЮ НАОДИНЦІ, ЧАС МОВБИ ЗУПИНЯЄТЬСЯ»

САПЕР ОЛЕГ ХОПТІЙ — ОДИН ІЗ НЕБАГАТЬОХ ОФІЦЕРІВ, НАГОРОДЖЕНИХ БОЙОВИМ ОРДЕНОМ ЩЕ НА САМОМУ ПОЧАТКУ БОЙОВИХ ДІЙ НА ДОНБАСІ

Нагадаю відомий факт: ветерани Другої світової війни між собою шанували орден, отриманий 1941 року, більше, ніж кілька таких, але наприкінці війни. Бо коли нацисти тільки-но ступили на нашу землю, було не до відзначення героїв. Головним було зупинити ворожу навалу і просто вижити. Щоб фронтовик отримав державну відзнаку, йому тоді належало вчинити щось дійсно особливе

Історія має здатність повторюватися. Майор Хоптій був відряджений у район проведення АТО 4 травня 2014 року — лише через тиждень після повернення зі службового відрядження в Афганістан. А вже 19 липня він став кавалером ордена Богдана Хмельницького III ступеня. Уявіть собі, групи під безпосереднім керівництвом майора Хоптія виявили і знищили більше двох тисяч вибухонебезпечних предметів, серед них 50 саморобних.

«Найбільшою розрадою для мене в Афганістані було спілкування із місцевою малечею...»

У тому, що іноді добро відплачується сторицею, Олег переконався на власному досвіді саме в Афганістані. Того дня їхня саперна група прямувала на планові регулярні стрільби. Слід окремо зауважити, що всякий виїзд за межі базового табору миротворчий контингент організовував дуже ретельно. Групи висувались у задані райони тільки після ґрунтовної попередньої розвідки маршрутів і вивчення тактичної ситуації, під щільною охороною і, за потреби, з підтримкою з повітря. Працювала в інтересах миротворців і агентура місцевої служби безпеки. Але ж усього не передбачиш та не прорахуєш...

Якось на в'їзді у відносно лояльне до українців невеличке поселення їх уже очікувала галаслива юрба дітлахів. Так було майже завжди, бо наші хлопці нерідко дарували їм якісь речі, іграшки та їжу. Потім дозволяли малечі повизбирувати на стрільбищі гільзи, що неабияк цінували і дорослі афганці. Бо за триста латунних гільз вони могли виміняти пару нового взуття. Статки в місцевих були, м'яко кажучи, мізерні, навіть узимку більшість дітей бігали вулицями босоніж. Тому ворожо налаштовані до іноземців батьки таки дозволяли дітям спілкуватися саме із саперами.

Тоді, як і завжди, наші вояки мали при собі дарунки. Найбільш жвава малеча відразу безцеремонно налетіла на українців, хапаючи хлопців за однострої та випрошуючи щось особисто для себе. Але кілька тамтешніх хлопчаків відкликали старших саперів убік. Ламаною російською довго пояснювали, що вранці на єдиному в кишлаку перехресті щось таке робили нетутешні чоловіки. Хлопчаки вважали, що ті закладали… міну.

Об'їхати те перехрестя, щоб вчасно встигнути на стрільбище, можна було розвіданим узбіччям. Але саперам не хотілося наражати на ймовірний ризик селян — хто ж знає, що там за пристрій і чи не вибухне він під вагою звичайного легковика. Тому Олег із колегами вирішили затриматись і знешкодити «закладку». Потім дякували Богу за свою далекоглядність: вибуховий пристрій був готовий для підриву будь-якого виду техніки.

групи під безпосереднім керівництвом майора Хоптія виявили і знищили більше двох тисяч вибухонебезпечних предметів, серед них 50 саморобних

Селяни турботу мінерів оцінили по-своєму: почали нести у базовий табір саперів усе, що хоч трохи нагадувало вибуховий пристрій. Або вели їх до невибухлих боєприпасів, замінованих автомобілів і мотоциклів. У подальшому афганська служба безпеки ще й виплачувала їм за це гроші...

«На Донбасі діти назустріч нам не вибігали...»

Після повернення з тривалого відрядження (понад рік виконував завдання у складі саперного підрозділу багатонаціональних сил) з Афганістану Олег навіть не встиг досхочу поспілкуватися з родиною. Через тиждень він уже був у районі проведення АТО, виконуючи обов'язки командира загону розмінування. Під артилерійськими та стрілецькими обстрілами, в умовах безпосереднього зіткнення із противником групи супроводжували розвідувальні підрозділи на зайняті бойовиками території, вела інженерну розвідку і розмінування доріг, мостів. Образно кажучи, Хоптій був вимушений лізти до чорта в пекло.

Щоразу, коли він сам або його хлопці проводили розмінування, час для Олега наче зупинявся й починав поновлювати свій відлік, як тільки небезпечний предмет було знешкоджено. Лише за перший місяць хлопці знайшли зо п'ять десятків саморобних вибухових пристроїв, виготовлених на високому фаховому рівні. Безперечно, над їхнім виробництвом працювали аж ніяк не шахтарі,

Майор Олег Хоптій

хоча в них використовувалися «цивільні» технічні мінні компоненти із шахт і кар'єрів. В одній із майстерень Олег з побратимами знайшов купу готових до бойового використання вогнегасників із болтами, високовольтними чашами, вражаючі елементи яких після вибуху спричиняють жахливих поранень. Конструкції цих саморобок видавали високу професійну підготовку їхніх «творців».

Робота сапера вкрай специфічна. А ще на Сході України додавали складнощів незнайома місцевість, «новинки» російських саперів та інколи банальна неузгодженість дій між своїми підрозділами. Проте для Хоптія це була хоча й дуже небезпечна, але звична фронтова робота. Щоправда, важко та болісно іноді було від того, що жодного разу на землі, яку він вважає рідною і яку звільняє від смертоносної небезпеки, його підрозділи не зустрічала радісна юрба малечі. Чому? Бо російська пропаганда за кілька років отруїла свідомість мешканців Донбасу своїми жахалками, і лякає досі, змальовуючи українського солдата «карателем». А скільки життів віддали наші солдати, щоб мешканці цього регіону ходили по землі без ризику підірватися на російських «сюрпризах»?!.

Віктор ШЕВЧЕНКО

УРЯДОВІ СТИПЕНДІЇ ЗА КРАСИВІ ОЧІ НЕ ПРИЗНАЧАЮТЬ

Серед п'яти представників військових вишів, яким розпорядженням Кабінету Міністрів України призначено академічні стипендії, — курсант Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут Ірина Крушеницька

У неї насправді красиві очі. Як у відомій пісні, у якій є такі слова: «темні, як нічка, ясні, як день». Звісно, у розмові з Іриною я оминув тему красивих очей і те, як по них оцінюють людину. Відразу розпочав із конкретного запитання, за що їй призначили академічну стипендію Кабінету Міністрів України.

Дівчина усміхнулася й коротко повідомила: «За працю, а точніше, за успіхи в навчанні». Від неї дізнався, що кандидату на таке заохочення потрібно протягом кількох семестрів мати відмінні оцінки, зразкову поведінку, бути прикладом у спорті, громадській діяльності. Списки претендентів розглядають на вченій раді вишу, до якої входить і представник від курсантів. Потім кандидатури затверджують на вищих рівнях. Відбір був дуже ретельний, але Ірина потрапила до п'ятірки перших серед найкращих курсантів вищих навчальних закладів Міністерства оборони України, які здобули таке високе визнання.

А от про призначення такої престижної відзнаки вона дізналася випадково. Уставивши в банкомат платіжну картку, дівчина здивувалася, коли на екрані замість 350 грн курсантської стипендії висвітилася цифра 1095. Остаточно стало все зрозуміло, коли начальник курсу майор Володимир Іванов привітав Ірину Крушеницьку з призначенням їй академічної урядової стипендії. Хлопці-однокурсники гучними оплесками зустріли новину інститутського масштабу.

Ірина вчиться на п'ятому курсі факультету інформаційних технологій у системах управління, опановує спеціальність «комп'ютерні науки». Вона — єдина дівчина у своїй навчальній групі. Після за-

Урядовий стипендіат курсант Ірина Крушеницька

кінчення столичної гімназії з посиленим вивченням англійської мови, пройшовши ретельний відбір (чотири претенденти на одне місце), Ірина вступила у ВІТІ.

Обрання вишу для навчання було цілком закономірним. Цей факультет інституту й за цією ж таки спеціальністю закінчив її брат Олександр, який у званні капітана нині служить у Київському гарнізоні. Батько Ірини полковник Петро Станіславович очолює відділ зв'язку Національного університету оборони України імені Івана Черняховського. Тобто, зрозуміло, чому Ірина вирішила продовжити династію військових зв'язківців.

«Як відомо, — каже співрозмовниця, — війна на Донбасі має гібридний характер. Для мене як для майбутнього програміста важливо вміти захистити системи телекомунікацій та інформатизації від посягань противника. Тому мені стане в пригоді прослуханий курс лекцій із проблем кіберзахисту. Теоретичний матеріал закріпили під час стажування у військах, тому можу сказати, що готова до майбутньої роботи за спеціальністю».

Володимир ЧІКАЛІН

ВІН ЗАЛИШИВ УСПІШНИЙ АВТОБІЗНЕС І ПІШОВ ДО ВІЙСЬКА

Капітан Ігор Сімутін

НИНІ КАПІТАН ІГОР СІМУТІН КЕРУЄ МОБІЛЬНИМ РЕМОНТНИМ ПІДРОЗДІЛОМ, ЯКИЙ СПЕЦІАЛІЗУЄТЬСЯ НА ВІДНОВЛЕННІ АРМІЙСЬКИХ HUMVEE УСІХ МОДИФІКАЦІЙ

Він — це начальник цеху технічного обслуговування та ремонту автомобільної техніки капітан Ігор Сімутін. У Збройних Силах України служить лише півроку, але на війні — із першого її дня

— У дитинстві, як і більшість моїх друзів, я мріяв про армію, — зізнається Ігор Сімутін. — Але зі службою не склалося, бо мої юнацькі амбіції та пристрасть до автомобілів перемогли військову романтику.

Тоді із червоним дипломом автослюсаря четвертого розряду, який отримав по закінченні профтехучилища, він вступив до Національного автотранспортного університету, де на той час була військова кафедра. Там набув фах інженера-технолога і отримав своє перше офіцерське звання «лейтенант запасу».

Далі були навчання та практика на автозаводах за кордоном — Німеччина, Голландія, Таїланд. Потім — цікава й улюблена робота у великій міжнародній компанії, успішна кар'єра в автомобільному бізнесі.

Подорожуючи світом, Ігор бачив, як живуть люди в розвинених країнах. Тож цілком підтримав ідеї Майдану. Під час Революції гідності він витягував поранених з Інститутської, допомагав лікарям рятувати людей.

Наприкінці березня 2014-го у складі групи Міжнародного комітету Червоного Хреста йому довелося пробиратися до вже окупованого росіянами Криму і доправляти всілякими правдами і неправдами медикаменти, воду і продукти до українських військових частин, заблокованих «ввічливими зеленими чоловічками».

Уже у травні того ж року вони з напарником приїхали з гуманітарною місією в Донецьк, де мали забрати два реанімаційні автомобілі, які Комітету Червоного Хреста передали із Німеччини як гуманітарну допомогу. Там, у донецькому аеропорту, під час отримання машин їх викрали на очах у місцевих міліціонерів сепаратисти. Більше того, «правоохоронці» їм у цьому активно допомагали.

— Перебуваючи в полоні, ми вже не вірили, що повернемося до Києва живими, — розповів Ігор Сімутін. — Бойовики звинуватили нас у шпигунстві й тероризмі та кинули в підвал. Вимагаючи нашого зізнання в цьому, двічі виводили на розстріл та імітували страту. Проте згодом все ж таки звільнили. Тоді психологічно було важко оговтатися. Ми раділи кожній дрібничці на волі.

За два роки Ігор Сімутін із товаришами відремонтували для фронту 140 автомобілів — від армійських «таблеток» до волонтерських «Ніссанів, «Тойот» і «течиків»

Маючи досвід роботи у Комітеті Червоного Хреста, він був у першій п'ятірці тих, хто пройшов спеціальне навчання з тактичної медицини під керівництвом досвідчених іноземних інструкторів. Тож знання з науки виживання на полі бою застосував у районі проведення АТО. У складі підрозділу добровольців витягував наших поранених з-під обстрілів у Дебальцевому, Авдіївці, Пісках. У 2016-му волонтер Ігор Сімутін був нагороджений орденом «За мужність» ІІІ ступеня, а також медаллю «За врятоване життя».

Продовжуючи працювати у відомій автомобільній компанії, він чи не щотижня відпрошувався на фронт. Керівництво з розумінням ставилося до його волонтерської діяльності. Повертаючись із району проведення АТО, він вивозив із фронту розбиті та поламані автомобілі військових й повертав на передову вже відремонтовану техніку. Завдяки йому та його товаришам-помічникам за два роки було відремонтовано та повернуто на фронт 140 автомобілів — від армійських «таблеток» до волонтерських «Ніссанів, «Тойот» і «течиків».

Якось узимку 2016-го, під час однієї з поїздок в район АТО, ремонтна бригада Ігоря Сімутіна встановила величезний намет, котрий позичили у волонтерів-медиків. Це був польовий ремонтний цех. А щоб руки не примерзали до металу, встановили обігрівачі та «буржуйки». Разом із військовими водіями в імпровізованій СТО ремонтники робили майже «хірургічні» втручання у вузли й агрегати військових позашляховиків.

— Ми працювали цілодобово. Спали по кілька годин, — згадує минулорічні події Ігор Сімутін. — Замінювали автоматичні коробки передач, ремонтували двигуни та електропроводку, реанімували ходову частину. Тоді ми повернули до строю двадцять сім Humvee.

Саме тоді виникла ідея створити спеціальний підрозділ для ремонту та обслуговування армійських Humvee, котрих у нашому війську вже чимало. Тому Ігор звільнився з роботи і став офіцером-контрактником. Попри те, що в автобізнесі заробляв в рази більше, ніж в армії, він не жалкує про таке рішення. Сім'я також із розумінням поставилася до його вибору.

Основна спеціалізація ремонтного підрозділу, яким керує офіцер — ремонт та обслуговування армійських Humvee. Тож він досконало вивчив цю іноземну техніку та власноруч відремонтував уже не один позашляховик. До речі, нині невеликий колектив підрозділу становлять п'ять кваліфікованих автослюсарів, які виконують весь спектр робіт — від ремонту двигунів та автоматичних трансмісій до заміни дверних пластикових ручок на залізні. Нині створений ними ремонтний цех, за відгуками фахівців, уважається одним із найкращих. Частенько їхній мобільний підрозділ розгортає польову майстерню в районі АТО та «повертає до життя» техніку, яка без їхнього втручання ще довго була б нерухомою.

Ярослав МЕЛЬНИЧУК

ЩОБ ПОТРАПИТИ НА ФРОНТ, ПЕРЕВЕЛАСЯ З ФЛОТУ В ПІХОТУ

Крим 2014-го. Російський блокпост. Окупанти прискіпливо перевіряють кишені українських військових, вивертають сумки, безсовісно порпаються в особистих речах жінок. Дійшла черга й до Оксани Козиренко. Жодних електронних носіїв, які передусім шукали «зелені чоловічки», в неї не було. Переживала через міцно примотану до живота особову справу військовослужбовця ВМС, яку вивозила на материкову частину України…

Такою запам'ятала весну 2014-го Оксана Козиренко. Найдорожче в житті — власну доньку відправила на «велику землю» ще з початком окупації Кримського півострова. Якесь майно встигла продати за копійки, решту — залишила в найманій квартирі.

Найбільше вразила зрада — порушення військової присяги більшістю військових моряків частини. Російські куратори сказали, що силою нікого не тримають. «Хто хоче в Україну — вийти зі строю!» — прозвучала команда офіцера-зрадника. Оксана без вагань зробила крок уперед, озирнулась і сторопіла. Знала, що є проросійськи налаштовані колеги, але ж не стільки!

— Мені прямим текстом пропонували втричі більшу зарплату і протягом місяця квартиру в Криму, — розповідає лейтенант Козиренко. — Таку роботу проводили з кожним, і люди робили свій вибір. Не хочу судити нікого, я з цими людьми багато пережила, тож мені важко навіть думати про це.

У Миколаєві на перший час із житлом допомогли волонтери, потім довелося винаймати, купувати речі, побутову техніку. Доньку відправила вчитись у Київ, а сама подала клопотання про відрядження в район АТО. Чекати довелося довго — більше трьох років.

Аби потрапити в район проведення АТО, Оксані довелося повернутися в піхоту. Адже свою службу Оксана Козиренко починала в танковому полку в Десні. В «сухопутці» попросила направити ближче до моря, там пішли назустріч, тож тепер Оксана — одеситка.

От уже півроку вона вірно служить Україні на гарячому Донбасі.

Юрій ІГНАТ

Оксана Козиренко

ЧОМУ КРЕМЛЬ ЗУПИНИВСЯ, АБО ЩО ПРИХОВУЄ ПУТІН...

ЯК СВІДЧАТЬ РОСІЙСЬКІ ДОКУМЕНТИ, ЧЕРЕЗ ЗАГРОЗУ РІЗКОГО ЗРОСТАННЯ ВТРАТ СЕРЕД ВЛАСНИХ КАДРОВИХ ВІЙСЬКОВИКІВ УЛІТКУ — ВОСЕНИ 2014 РОКУ ПУТІНСЬКИЙ РЕЖИМ БУВ ВИМУШЕНИЙ ОБМЕЖИТИ СВОЮ АГРЕСІЮ НА ДОНБАСІ

Ефект вибуху важкого фугасу в інформаційному просторі Росії спричинило розслідування, проведене групою українських військових журналістів з групи «Інформаційний спротив» щодо втрат серед російських кадрових військовослужбовців у ході вторгнення на територію України у 2014–2015 роках

Улітку 2014 року розповзання «руского міра» було зупинено вперше під Слов'янськом з відчутними для нього втратами

Оприлюднені на сайті групи списки безповоротних та санітарних втрат особового складу російського війська станом на 6.00 ранку 7 вересня 2014 року стали своєрідною інформаційною Цусімою для нинішньої російської влади, яка продовжує повторювати, що «кадрових російських військовиків не має і не було на Донбасі». У цих списках вказані посади, підрозділи, дати загибелі, характер отриманих травм і військово-медичні установи МО РФ, куди доставляли поранених та тіла загиблих окупантів.

Ці красномовні свідчення, які українські журналісти зібрали завдяки головотяпству та схильності до вживання міцних алкогольних напоїв одного з чергових путінських «відпускників» у високому військовому званні, заблукалого на теренах Донбасу, одностайно доводять одну просту річ. Російські регулярні війська влітку 2014 року були справді не тільки «демонстративно» розгорнуті на кордоні з Україною та надавали матеріально-технічну допомогу формуванням бойовиків, а й фактично здійснили повноцінне, хоча й приховане вторгнення на територію нашої країни (по суті — прямий акт агресії). Дуже показово, що ці списки датуються наступним днем після підписання першого Мінського протоколу.

Дехто в нашій країні й за кордоном схильний вважати цей факт свідченням «відсутності на той момент у Кремля агресивних планів із захоплення та розчленування нашої країни». Пригадують у зв'язку з цим Іловайський «котел». Але, як випливає з документа, зовсім не «відсутність агресивних планів» призвела до зупинки військ агресора (ці плани якраз у Кремля були і він ніколи їх не приховував, проект «Новоросія» для Кремля завжди був і досі є актуальним). Зупинило ворога зовсім інше. Після першого «Мінська» окупанти відмовилися від невдалого бліцкригу, щоб уникнути критичних втрат і «зберегти обличчя».

Річ у тому, що на той момент Російська Федерація відповідно до отриманого групою «ІС» документа вже втратила близько двох повноцінних батальйонів (більше як 500 кадрових російських військовослужбовців було вбито та поранено) зі складу своїх регулярних військ. Фактично лише за один неповний місяць бойових дій підрозділи регулярної російської армії втратили 103 військовослужбовці, 378 отримали поранення та каліцтва. Тож стало зрозуміло, що подальше «зіткнення» з «хунтою» може закінчитися зовсім не «переможним», а «похоронним» маршем. Навіть таємні поховання, виплати родичам загиблих різноманітних «компенсацій за мовчання», втаємничення статистики реальних втрат відповідним путінським «законом» або загадкові загибелі російських військовиків десь «на навчаннях під Ростовом» протягом літа-осені 2014 року в такому разі навряд чи допомогли б…

Як ми пам'ятаємо, у серпні 2014 року, коли в Україну вдерлися незграбно замасковані «під ополченців» російські війська, ситуація для двох фейкових квазі-державних утворень у вигляді так званих «народних республік» була, м'яко кажучи, критичною. Українські війська та добровольчі підрозділи успішно наступали, активно просуваючись у глибину «республік» до державного українсько-російського кордону. І всім було зрозуміло, що кремлівському проекту під назвою «Новоросія» в активній фазі залишилося існувати лише кілька тижнів. Це добре розуміли й у Кремлі. По суті, саме цей фактор і спровокував приховане російське військове вторгнення на терени Донбасу, що й урятувало нинішні окупаційні режими в обох «республіках» від «завершального етапу» української АТО. Росіяни, діючи приблизно двома десятками батальйонних тактичних груп, зведеними у три ударні угруповання і вишикуваними у два ешелони, вдерлися на територію України, рятуючи своїх маріонеток на Донбасі. Достатньо сказати, що до формування цих груп та угруповань Збройні сили РФ залучили 42 окремі військові частини та з'єднання (підрахунки кількох українських інформаційних та експертних груп) загальною чисельністю приблизно у 15–18 тисяч військовиків в обох ешелонах вторгнення.

Тривала, виснажлива і кровопролитна війна з усім українським народом зовсім не входила в плани нинішнього російського режиму

Але, увірвавшись в Україну, «наймогутніша у світі армія» відразу ж зазнала відчутних втрат від Збройних Сил України, які тільки-но оговтувалися після десятиліть занепаду. Тож немає нічого дивного в тому, що путінський режим дійшов висновку, що подальший «порятунок України від хунти» має всі шанси перейти у двосторонню криваву бійню без особливих стратегічних успіхів для Кремля.

Саме це й стало однією з головних причин зупинки та «пробуксовування» російського військового вторгнення в Україну і відповідного краху всього проекту «Новоросія». Тривала, виснажлива і кровопролитна війна з усім українським народом зовсім не входила в плани нинішнього російського режиму. Тим більше, що бліцкриг був уже похований українськими військами.

Лише один приклад того, як це відбувалося на практиці. Візьмемо одне з найбільш боєздатних з'єднань російського війська, яке брало безпосередню участь в агресії проти України — 18-ту окрему гвардійську мотострілецьку Євпаторійську Червонопрапорну бригаду (омсбр). На базі цього з'єднання російським військовим командуванням було сформовано принаймні дві батальйонні тактичні групи, які брали безпосередню участь у вторгненні. За період серпень — початок вересня 2014 року ця бригада лише у прямих бойових зіткненнях із українськими військами втратила 29 осіб убитими і 72 пораненими.

Підрозділи 18-ї омсбр одними з перших у складі зведених БТГр вдерлися на територію України в серпні 2014 року. Бригада укомплектована виключно контрактниками і дислокується в Чечні (в районі Грозного, в Ханкалі й у станиці Калинівській). Вона вважається у російському війську однією з найбільш боєздатних і має неформальну назву «дика дивізія». До речі, саме до її складу входить сумнозвісний батальйон «Схід», укомплектований кадировцями, який так любить використовувати російське ГРУ в різноманітних «спеціальних операціях» на Кавказі.

І саме ці «дикі» російські мотострільці тільки за один місяць активних бойових дій дістали від українського війська на Донбасі добрячого копняка. Та такого, що командуванню бригади довелося публічно залякувати та соромити особовий склад з'єднання, який навідріз відмовлявся добровільно відправлятися «на навчання в район українського кордону». Відповідний аудіозапис можна знайти в Інтернеті.

Та цих вояків неважко зрозуміти. Втрати бригади дійсно зростали високими темпами. Вже 9 серпня 2014 року в районі населеного пункту Новосвітлівка під Луганськом бригада зазнала перших відчутних втрат від вогню ЗС України. Її розвідувальна група внаслідок бойового зіткнення із передовими підрозділами українського війська втратила дев'ять осіб загиблими і ще вісім пораненими, а ще новітній російський БТР-82А. А потім було Снєжноє, де російський «військторгівський» конвой потрапив під удар української реактивної артилерії: 12 загиблих і 29 поранених зі складу бригади плюс 19 одиниць бойової техніки (танки, БТРи, установки РСЗВ). Потім ще раз було Снєжноє та його околиці — 5 трупів та 12 поранених. Танкові підрозділи 18-ї омсбр були також помічені в боях під Іловайськом. Саме вони брали участь у розстрілі підрозділів ЗСУ, що виходили з оточення під Іловайськом через «зелений коридор», отримавши цілком заслужене звання «катів Іловайська». У боях з 22 серпня по 2 вересня 2014 року було знищено ще трьох і поранено десятьох представників цього з'єднання окупантів, також воно втратило два танки і один БТР.

І це лише за один місяць в одному з'єднанні з тих 42 військових частин та з'єднань, які були залучені Кремлем до участі у створенні «Новоросії». Тож можемо впевнено констатувати, що не «миролюбність» Путіна зупинила навалу агресора, а саме мужні та вмілі дії українських військовиків та добровольців…

Костянтин МАШОВЕЦЬ

«ФСБ І ГРУ РОСІЇ НЕ ВСЕСИЛЬНІ: НА ЇХНЬОМУ РАХУНКУ НЕ ЛИШЕ ПЕРЕМОГИ»

Наш співрозмовник — генерал-лейтенант СБУ у відставці Олександр Скіпальський. З проголошенням Україною незалежності він очолив управління військової контррозвідки СБУ, потім керував Головним управлінням розвідки Міноборони. Як народний депутат України у 1994–1998 роках опікувався проблемами національної безпеки і оборони нашої держави. Зважаючи на пройдений життєво-професійний шлях, йому є про що згадати і написати. Тож саме із запитання, що заважає засісти за мемуари, і почалася наша розмова

— Згадати є про що і про кого, — всміхається пан Олександр. — Але на все свій час…

— Раніше в радянських, а тепер у російських фільмах КДБ постає як всемогутня організація, якій все під силу. Це дійсно було так?

— Як колишній співробітник КДБ СРСР скажу так: спецслужби СРСР значною мірою були штучно героїзовані як у книгах, так і в фільмах. Утім там дійсно було багато патріотів і справжніх професіоналів, які вірою і правдою служили тій державі. Хоча всіляке траплялося. Коли я керував контррозвідкою на Курильських островах, мені й моїм колегам вдалося з'ясувати, що практично вся розвідувальна мережа, створена з позицій радянської території, контролюється японськими спецслужбами.

— Жах!..

— Більше того: незабаром з'ясувалося, що такий стан речей влаштовував окремих генералів з вищого керівництва КДБ СРСР.

— Винних не спіткала доля Пеньковського (полковник Генштабу Радянської армії, який кілька років працював на ЦРУ і був розстріляний)?

— Ні, чотири генерали були звільнені зі служби. Правда, шістьох офіцерів усе ж заарештували. У будь-якої спецслужби є успіхи і є промахи.

— Вам довелося керувати Головним управлінням розвідки України. Розкажіть, будь ласка, як воно створювалося? Росіяни не намагалися перешкоджати у розбудові військової розвідки?

— Мене і моїх колег-однодумців підтримували тодішній Президент Леонід Кравчук, а особливо перший Міністр оборони Костянтин Морозов. Щодо росіян, то спочатку ми навіть обмінювалися кадрами, але з часом усе змінилось. Особливо після приходу до влади Володимира Путіна, який узяв курс на зміцнення Росії як тоталітарної держави, акцентуючи увагу насамперед на силових структурах.

Вихованець КДБ СРСР, він як ніхто інший з російського істеблішменту розумів роль і значення розвідувальних органів у розбудові й зміцненні Росії, яка історично трималася на залякуванні й репресіях…

— До речі, а як ви, офіцер КДБ Радянського Союзу, опинилися в Україні ще задовго до розпаду тієї країни?

— Коли проходив службу за тисячі кілометрів від рідної землі, завжди хотів повернутися

Олександр Скіпальський

на Україну, точніше — на рідну Волинь. Але завжди отримував відмови на свої прохання. Та зрештою моя настирливість узяла гору…

— Як зазвичай відбувається вербування спецслужбами громадянина тієї чи іншої країни? Чи легко, на ваш погляд, сьогодні завербувати нашого чиновника?

— Знаєте, робота з агентурою є мистецтвом. Вона має сильні, благородні цілі, коли борешся з ворогами, але набуває ганебних форм, коли маєш справу із зрадниками. Одне скажу: захищати безпеку України — надзвичайно потрібна і відповідальна справа і нам важливо мати потужну агентуру в стані ворога чи його сателітів.

— За часів президента-втікача «Укроборонпром», Міністерство оборони очолювали росіяни Саламатін і Лебедєв. Багато часу потрібно Україні, щоб оговтатися від наслідків їхньої «діяльності», а також інших їхніх «колег», які були практично у кожному відомстві, особливо у силовому блоці.

— Це особлива сторінка в нашій історії: таких прецедентів не знає жодна держава світу. Ви запитували про агентуру. Так от, коли Віктор Янукович призначав Саламатіна, а потім і Лебедєва на ці посади, багато пересічних офіцерів за голови хапалися, не вірячи в реальність того, що відбувалося.

— А вам тоді все було зрозуміло?

— Мені було зрозуміло, що із просуванням цих людей на високі посади в українському уряді росіяни потирають руки і п'ють шампанське за успішне проведення операції із засилки у вищі ешелони української влади своїх агентів. Наприклад, ще очолюючи «Укроборонпром», Саламатін зібрав і відвіз своїм московським господарям усю інформацію про розробки нової зброї і техніки, інші ноу-хау: хай там що, а в України ще вистачає власних таємниць, за якими полювали і полюють. І не лише росіяни…

— Ваша думка про спецслужби Росії: вони дійсно настільки сильні чи їх теж значною мірою демонізують?

— Те, що з приходом Путіна у Кремль російська держава почала приділяти їм значно більше уваги, ніж при Ельцині, у мене заперечень не викликає. Путін розуміє їхню важливість не лише як керманич Росії, а й як виходець із КДБ. Але ФСБ і ГРУ не всесильні — там працюють звичайні смертні люди. І на їхньому рахунку не лише перемоги… Українці ніколи не поступляться своєю майстерністю.

— Погляди багатьох жителів Донбасу всі роки нашої незалежності були прикуті до Росії. Більш того, там ще з 1991 року антиукраїнські сили почувалися досить комфортно. Куди ж дивилася СБУ? Задаю це запитання вам як людині, що у 2006 — 2007 роках очолювала управління СБУ в Донецькій області. Ви інформували про зародження сепаратизму вище політичне керівництво країни?

— Ми не були сторонніми спостерігачами: відповідна інформація в нас була. Зокрема про наявність у Донецькій області великих злочинних угруповань, кількість яких у пору їхнього «розквіту» становила до 10 тисяч осіб.

Роль і значення розвідувальних органів у розбудові й зміцненні Росії історично трималася на залякуванні й репресіях

Мали вичерпну інформацію і про агентуру КДБ, що існувала за радянських часів, а після розпаду Радянського Союзу «шефство» над нею перебрали спецслужби Росії. Я розумів, що їх потрібно нейтралізувати. З відповідними пропозиціями вийшов на перших осіб СБУ.

— І не було жодної реакції?

— Чому? Мене звільнили з посади…

— Тоді ще одне запитання на цю ж тему. Як ви гадаєте, коли б тоді таки вдалися до жорстких заходів з нейтралізації усього того кубла, сьогодні ситуація на Донбасі була б інакшою?

— Не лише на Донбасі, а й у Криму. Але самих лише силових заходів недостатньо: силою милий не будеш. Ніколи. Наша влада у попередні десятиліття мало зробила, щоб жителі Донбасу, Криму пишалися, що вони українці…

— Дякую за цікаву розмову!

Інтерв'ю провів Сергій ЗЯТЬЄВ

В ОДЕСІ СБУ ВИКРИЛА ОПЕРАТОРА ТЕЛЕФОННОГО ЗВ'ЯЗКУ НА СПІВПРАЦІ З РОСІЙСЬКИМИ СПЕЦСЛУЖБАМИ

Співробітники Служби безпеки України під процесуальним керівництвом прокуратури викрили в Одесі міжнародного оператора телефонного зв'язку на співпраці з російськими спецслужбами, повідомляє прес-центр СБ України.

Правоохоронці встановили, що власник компанії, який є громадянином РФ, дав вказівку працівникам маршрутизувати трафік із тимчасово окупованих територій Луганщини в мережі російських операторів мобільного зв'язку. Для цього було задіяно спеціальний програмно-апаратний телекомунікаційний комплекс.

Оперативники спецслужби задокументували, що через цей незаконний канал зв'язку бойовики «ЛНР» вільно спілкувалися між собою та російськими кураторами. Спецслужби РФ дістали контроль над персональними даними й телефонними розмовами українських громадян та організацій, які користувалися послугами цього оператора.

Під час обшуків в офісі й технічних приміщеннях оператора, місці проживання власника компанії співробітники СБ України виявили спеціальне телекомунікаційне обладнання вартістю більше як півмільйона гривень, яке використовували для незаконної маршрутизації трафіку. Правоохоронці вилучили листування й документи, які підтверджують надання послуг телефонного зв'язку представникам терористичної організації «ЛНР» та співпрацю з ФСБ РФ.

У рамках відкритого кримінального провадження за ч. 1 ст. 258–3 Кримінального кодексу України громадянину Росії оголошено про підозру в сприянні діяльності терористичної організації. Суд вибрав йому запобіжний захід у вигляді тримання під вартою.

СБУ ПРИМУСОВО ПОВЕРНУЛА ДО РФ ПРОПАГАНДИСТКУ, ЯКА ЗДІЙСНЮВАЛА ПІДГОТОВКУ АНТИУКРАЇНСЬКИХ ТЕЛЕВІЗІЙНИХ СЮЖЕТІВ

Співробітники Служби безпеки України заблокували деструктивну діяльність працівниці телевізійного каналу «Россия-24» Наталії Гончарової, яка здійснювала підготовку антиукраїнських відеосюжетів у інтересах країни-агресора, повідомляє прес-центр СБ України.

Правоохоронці встановили, що на початку березня росіянка підготувала чотири провокаційні відеоматеріали, які викривлено подавали ситуацію в нашій державі, дезінформували світову спільноту та завдавали шкоди міжнародному іміджу України.

За інформацією спецслужби, Гончарова планувала проведення інформаційної провокації через тенденційне висвітлення виборів президента РФ на території нашої держави.

З метою попередження протиправних дій іноземки, що суперечать інтересам національної безпеки України, працівницю російського телеканалу було примусово повернуто на територію РФ із забороною в'їзду до України терміном на три роки.

ЩО ДОПОМАГАЄ ОПАЛЕНИМ ВІЙНОЮ БІЙЦЯМ ЗНОВУ РАДІТИ ЖИТТЮ

ПОНАД 900 УЧАСНИКІВ АТО ПРОЙШЛИ МЕДИКО-ПСИХОЛОГІЧНУ РЕАБІЛІТАЦІЮ В КЛІНІЦІ ДЕРЖАВНОЇ УСТАНОВИ «ІНСТИТУТ МЕДИЦИНИ ПРАЦІ ІМЕНІ Ю.І.КУНДІЄВА» НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

Протягом багатьох років працівники цього академічного інституту займаються тим, що запобігають хворобам працівників шкідливих професій і забезпечують їм охорону здоров'я. Таким, наприклад, як шахтарі, металурги, хіміки та інші. Але війна на Сході України внесла зміни в діяльність державної установи

Головний лікар інституту Тетяна Харченко пригадала історію зцілення одного з перших пацієнтів відділення. Вона й досі пам'ятає ветерана АТО, солдата на ім'я Юрій. Він дістав важке поранення, контузію в оточенні під Іловайськом. Після лікування в госпіталі сюди бійця привезла дружина, яка весь час була поруч із ним. Бо ані ходити, ані говорити, ані спати він не міг. А коли виписався після першого курсу лікування, то пересувався вже за допомогою однієї палиці. Повністю відновив мовлення, позбувся головного болю, дістав душевний спокій. Удруге прибув у відділення самостійно, а додому повернувся повністю здоровою людиною. Юрій знайшов своє місце в мирному житті, бере активну участь у громадській діяльності, опікується розв'язанням проблем тих ветеранів АТО, які постраждали на війні. Для них він як наочний приклад того, що психологічні рани успішно лікують.

Коли в столицю почали доправляти перших важкопоранених наших бійців, тодішній керівник інституту академік Юрій Кундієв (нині цю посаду обіймає доктор медичних наук професор Володимир Чернюк) викликав головного лікаря, заслуженого лікаря України Тетяну Харченко й запитав: «А що ми можемо зробити для реабілітації наших поранених військовослужбовців?»

Саме із цього й розпочалася робота зі створення відділення медико-психологічної реабілітації учасників АТО. Його сформували з участю Інституту психології імені Г. С. Костюка на базі Інституту медицини праці. Згодом уклали угоду між Міністерством оборони України та Національною медичною академією наук України.

Зустріч із чотирилапим «терапевтом» теж сприяє лікуванню бойових стресів

За результатами лікування, у відділенні в понад 92 % учасників АТО поліпшився стан здоров'я

Нині у відділенні, крім лікарів широкого профілю, працюють кваліфіковані психологи та психотерапевти. Адже доводиться лікувати не фізичні рани учасників війни (це роблять медики військових госпіталів і цивільних лікарень), а психологічні стреси, яких вони зазнали в боях. За час його роботи тут понад 900 опаленим війною бійцям повернули почуття радості життя після повернення з АТО.

Фахівці цього відділення медико-психологічної реабілітації перейняли в практику все найкраще із закордонного досвіду, розробили вітчизняні ефективні методи зцілення психологічних травм.

Щовівторка прийом проводять… чотирилапі «терапевти»

За словами заслуженого лікаря України Тетяни Харченко, з липня 2015 року в клініці завдяки спонсорській допомозі впроваджено унікальний метод TOMATISа (Франція). Його дію спрямовано на підвищення пластичності головного мозку, стимуляцію окремих його зон. Це ефективно регулює механізм емоційних розладів, викликаних депресією, тривожністю та іншими розладами психіки. Крім того, такий метод поліпшує увагу, пам'ять, мовний та руховий контроль, створює позитивні емоції. Тобто сприяє виробленню гормона щастя, готовності людини жити по-новому. Цикл такої терапії становлять 13 сеансів тривалістю по дві години. Одночасно на ньому можуть бути присутніми п'ятеро пацієнтів. Вони надягають спеціальні навушники, з яких лунає музика певної частоти й ритму. Це тільки на перший погляд вона звичайна. А насправді за рахунок кісткової провідності тім'яної частини голови вона проникає в мозок людини й відновлює ті нервові центри, які відповідають за душевний стан людини. Недивно, що після таких сеансів у пацієнтів зменшується депресія, прояви агресії, тривожності. Також під час такої терапії бійці малюють, ліплять із глини вироби, виконують вправи на координацію. Усе це прискорює загоєння душевних ран, спричинених війною.

Мені розповіли про те, що кожен вівторок — особливий день тижня в перебуванні учасників АТО у відділенні. Вони нетерпляче чекають приходу до них чотирилапих «терапевтів» — спеціально підготовлених собак у супроводі інструкторів-кінологів. Так тут уперше в Україні запровадили новий метод лікування — каністерапію. Суть його полягає в спілкуванні людини й собаки. Як це відбувається? За командою «обійняти», яку непомітно подає інструктор, величезний і добродушний пес Ріккі підходить до бійця, притискає його до себе й «усміхається» на всі свої собачі зуби. Треба бачити, як сприймають таке «братання» бійці. А потім спілкування нових друзів продовжується у дворі клініки. Ветерани АТО вигулюють собак, пригощають їх смачненьким. За спостереженнями психологів центру, після сеансу каністерапії в пацієнтів нормалізується кров'яний тиск, зменшуються дратівливість, стреси та інші прояви душевних травм.

Поєднання психологічного й медичного лікування

Фахівці відділення застосовують також метод, який вони називають «лікування оточенням», тобто йдеться про спілкування ветеранів АТО не лише з бойовими побратимами, а й представниками цивільного населення. Для них організовують спільні походи в театри, кіно, на концерти, майстер-класи з малювання, гончарства, розпису на тканині. Крім індивідуальних занять, відбуваються групові сеанси з елементами йоги, гіпнозу. З минулого року фахівці відділення запровадили новий метод — EMDR. Він полягає в тому, що пацієнтів навчають особливих рухів очними яблуками, які сприяють прискоренню лікування. Застосовують у відділенні й метод ТФ (травмафокус), який також сприяє позбавленню стресів в учасників бойових дій.

Колишніх бійців АТО навчають методів і вправ для регуляції психоемоційного стану, пошуку й активізації власного психологічного ресурсу. До речі, психологи відділення узагальнюють набутий досвід такого лікування. Наприклад, Людмила Литвиненко підготувала наукову працю «Комплексний підхід до реабілітації ветеранів АТО: медико-психологічна модель». Усе нове в лікуванні психологічних стресів знайшло відображення в монографії «Особливості стосунків «психотерапевт — клієнт» у сучасному соціокультурному середовищі», яку підготували фахівці відділення.

Крім психологічної реабілітації, бійці проходять медичне лікування. За словами головного лікаря Тетяни Харченко, військовослужбовці повертаються з війни із цілим «букетом» захворювань, таких, як гастрити, виразки, бронхіти, пієлонефрити, холецистити тощо. Для їх лікування застосовують фізіотерапію й фармакотерапію, які включають у себе електропроцедури, магнітолазер, інгаляції, ударно-хвильову терапію, масаж, застосування заспокійливих, снодійних, вітамінних та інших препаратів. Залучають до лікування й консультування медичних світил інститутів Національної медичної академії, провідних спеціалістів Збройних Сил України. А всього станом на 1 березня 2018 року в клініках НАМН України пролікували й проконсультували майже 9900 учасників АТО.

Щодня надходять повідомлення про обстріли наших військовослужбовців у районі АТО. Не виключено, що, повернувшись із війни додому, вони теж потребуватимуть психологічної реабілітації. І добре, що в Україні є заклади, у яких допомагають учорашнім бійцям знайти своє місце в мирному житті.

Володимир ЧІКАЛІН

ЧЕРЕЗ ПОРАНЕННЯ ТАНКІСТА КОМІСУВАЛИ. ВІН СТАВ БАРИСТОЮ

НА ПОЗИЦІЯХ У РАЙОНІ МАР'ЇНКИ ДЕЯКІ ВІЙСЬКОВІ, ТІЛЬКИ-НО ПРОКИНУВШИСЬ, ВІДЧУЛИ ЗАПАХ КАВИ, А БІЛЯ КАВОВОГО АПАРАТА — УСМІХНЕНОГО БОРОДАЧА, ЯКИЙ У КОЖНОГО, ХТО ПІДХОДИВ, ЗАПИТУВАВ: «ВАМ ЛАТЕ ЧИ МОКАЧИНО?»

Роман Марінов: «Коли займаєшся улюбленою справою — це повертає до життя»

Того ранку в баристи Романа було багато замовлень. Хлопці, не вірячи в таке щастя, замовляли по два-три види кавових шедеврів. «А можна мені ще каву з кокосовим смаком та по-ірландськи?» — радісно запитував молодий хлопчина. «Дивись, щоб потім дві години не бігав від надлишкової енергії!» — віджартовувався бариста, виконуючи чергове замовлення

Коли майже три роки тому Роману Марінову з позивним «Борисович» лікарі сказали, що через сильну контузію він не зможе продовжити службу у війську, він намагався не робити з цього трагедії, хоч і не уявляв, як тепер буде без свого танка. Шукаючи собі заняття до душі, допомагав друзям у піцерії «Ветерано», їздив разом із ними в район проведення АТО допомагати готувати піцу для бійців на передовій. Та виявилося, що стан здоров'я не дозволяє йому працювати на кухні, де висока температура. Лікарі мали рацію — паморочилося в голові, біль ставав нестерпним. Однак Роман хотів започаткувати власну справу, бачив, куди потрібно рухатися, і розумів, що не можна зупинятися, повністю віддаватися спогадам.

Але так сталося, що депресія, зачинила його від світу на довгих сім місяців. Побратими не могли спокійно дивитися на те, як їхній завжди усміхнений і оптимістично налаштований Роман поступово опускає руки. Одного дня до нього прийшов його друг, колишній боєць «95-ки» Володимир і з порога заявив: «Буду тебе повертати до життя».

Наступного дня Володимир запропонував Роману спробувати себе у професії баристи. Як виявилось, у нього до цієї справи були здібності. Так, починаючи з літа 2016 року, Роман став працювати у «Ветерано-кав'ярні», яку відкрив Володимир. Одразу виникла ідея приїхати до хлопців на «нуль» і почастувати їх справжньою кавою.

...Роман Марінов із дитинства мріяв посидіти в танку, тому, коли 2009-го прийшов час іти в армію, дуже просився в танкісти. Вже через рік підписав контракт і потрапив до 30-ї бригади.

— Танк — це велика відповідальність, тому я дуже ретельно вчився ввіреній мені справі. Згодом став найкращим у бригаді командиром танка, впевнено справлявся із посадою механіка-водія, а за потреби — і навідника. Також я сержант-інструктор із тактичної підготовки танкових підрозділів, маю сертифікат на проведення батальйонних навчань із залученням техніки, — говорить «Борисович».

У 2014 році Марінов у складі бригади брав участь у важких боях. Коли танкісти 30-ки разом з іншими підрозділами видерлися на Савур-Могилу, з боку противника було помічено зенітні установки. Роман з екіпажем одразу прийняли рішення вийти з колони, підійти ближче до ворога і гарматним вогнем знищити його зенітки. Все було зроблено дуже чітко — окупанти навіть не встигли зреагувати.

Бариста (італ. barista) — фахівець з приготування кави, кав'ярник

За спогадами Романа, коли він сідав у танк, завжди почував себе впевнено й розумів: будь-яке завдання, що йому поставить командування, він виконає.

— Після Савур-Могили відбивали Степанівку. Спочатку спротиву не зустріли, але коли пройшли наші окопи, попереду я помітив підозрілу «Газель» і відразу про це доповів… Навколо неї метушилися люди у військовій формі російського зразка. Коли вони почали стріляти і поруч із нами стали розриватися постріли з РПГ, я, не роздумуючи, запустив туди «подарунок», — пригадує Роман Марінов. — Виявилося, що в тій машині було дев'ятеро російських десантників із різним озброєнням, також і протитанковим. Нас так захопив бій, що в запалі екіпаж мого танка без підтримки піхоти зачистив вулицю Південну. Впоралися ми за 20 хвилин...

На початку 2015-го «Борисович» у складі своєї бригади брав активну участь у боях в районі Дебальцевого. На блокпосту «Балу» на відстані метрів 600 на них виїхали два російські Т-72. У цей момент, як на зло, в нас заклинило гармату. Екіпаж почав стріляти з танкового кулемета, в результаті чого вдалося пошкодити противнику приціли. А без оптики танки загарбників були безпорадними, тому обидві 72-ки відступили.

— Під Дебальцевим ворожа артилерія постійно вела вогонь у нашому напрямку. Іноді ми робили вилазки, під час яких знищували поодинокі ворожі розвідувальні машини. Якщо помічали, що неподалік стріляють ворожі міномети, — відразу їх відпрацьовували, — пригадує Роман Марінов.

Передислокацію з позиції 17 лютого 2015 року довелося проводити під щільним обстрілом терористів. Одна з мін розірвалася поруч із танком Марінова, аж з механіка шлемофон злетів. Сам Роман отримав важку контузію. Попри масований обстріл техніка вийшла з позиції. Майже сотня бійців, яким не вистачило місця в автомобілях, розташувалися на броні танків.

— Увесь час, поки тривали ті гарячі лютневі події, я дуже переживав за свого молодшого брата. Він воював під Лутугиним, і на той час йому було всього 18 років. Ворожий снаряд влучив прямо під башту його танка, але, на щастя, брат уцілів. Напевно, ми, Марінови, — обоє фартові хлопці, бо, поки виходили з Дебальцевого, я тільки й встигав, що замінювати баки для пального, у які постійно прилітало.

Лікарня — реабілітація, реабілітація — лікарня... За таким новим розкладом довелося жити «Борисовичу» після повернення з АТО. Після контузії виникли значні ускладнення. Спочатку слух пропадав, потім зір, заїкався, мучили сильні головні болі. З часом стан поліпшився, але все одно почувався Роман, за його словами, «стабільно кепсько». Взагалі лікарі сказали, що він «міцний горішок», адже з таким сильним набряком мозку могли б узагалі відмовити деякі функції організму.

Після одужання Роман Марінов не зміг повністю порвати з армією. І тут йому в пригоді стало його нове захоплення. У компанії однодумців він три дні колесив позиціями наших хлопців під Мар'їнкою й пропонував кавові шедеври та душевну розмову.

— На «гражданці» доволі важко знайти хорошу каву, на війні — тим паче. А каву я роблю відмінну, — каже Роман. — Ця поїздка насамперед носить психологічний характер. Показати хлопцям, що про них не забули, просто поспілкуватися, поговорити про їхнє життя. Коли мені під Дебальцевим хтось би привіз філіжанку еспресо, я не знаю, що б за неї віддав...

Наразі «Борисович» працює ще й будівельником і дуже сподівається на те, що до кінця року назбирає грошей для відкриття власної кав'ярні. Звісно, у майбутньому планує ще не раз приїхати на лінію розмежування зі своєю «ветеранською машиною». І немає ніяких сумнівів, що в нього це вийде, адже такі хлопці, як Роман Марінов, мають велику силу духу, та й кава в них теж із міцним характером.

Дмитро ЗАВТОНОВ

ЯК ВЕТЕРАН АТО ГОНЧАРСТВОМ ЗАХОПИВСЯ

Колишній боєць 24-ї бригади Андрій Гема адаптувався до мирного життя завдяки гончарству.

Після війни Андрій довго приходив до тями. Воно й не дивно — боєць пройшов Зеленопілля і бої під Дебальцевим. Він і досі пам'ятає, як зі своїм взводом жив під обстрілами, як раділи, коли ворожа куля його минала, і як сумували, втрачаючи друзів.

Але зараз уже все позаду. Він повернувся додому цілим та неушкодженим, однак у мирному житті виявилося також усе непросто. Андрій не зміг повернутися на попередню посаду менеджера в магазині, майже рік шукав для себе нову роботу.

Його дружина Тетяна з болем дивилася на спроби чоловіка знайти себе. За її словами, він став більш замкнутим, почав менше говорити, навіть із рідними, натомість більше внутрішньо переживав. Якось Тетяна запропонувала Андрію спробувати разом із нею створити якийсь виріб, наприклад, із глини. З цього й почалося його захоплення гончарством.

Подружжя купило спеціальне обладнання, орендувало приміщення, і тепер замість зброї Андрій тримає в руках глину. Часто в своїх роботах Андрій використовує тему війни. Є у його колекції кухоль у вигляді танка і особлива фляга. Чому особлива? Тому що вона точнісінько така, як була у нього на передовій, тільки керамічна. З нею чоловік практично не розлучається, бо вона стала своєрідним містком між окопними спогадами і реаліями сьогодення.

До речі, на виготовлення одного виробу в Андрія може піти цілий місяць. Після того, як виріб буде виліплено, його ще треба обпалювати в печі, де він потім уже й перетворюється на кераміку. Отже, робота ця не з легких, але так звана глинотерапія, на думку Андрія, найкраще заспокоює.

— Після АТО, коли я повернувся, глина дуже допомагала мені заспокоїтись і знайти рівновагу. З глиною не можна поспішати, бо це така річ, до якої під час її підготовки та під час виготовлення самого виробу треба докласти зусилля й терпіння.

У бійця-гончара завжди під рукою частинка Донбасу, бо він творить із глини, яку видобувають на Сході країни.

Окрім глини, важливим кроком до адаптації Андрія стало спілкування з учнями, адже творча родина не лише сама ліпить із глини, а й навчає інших. Майстер-класи проходять як для дорослих, так і для дітей.

Кожен виріб колишнього бійця — унікальний

Наталія ЗАДВЕРНЯК

АБО ЗВІЛЬНИТИСЯ ЗІ СЛУЖБИ, АБО ДИТИНУ — В ІНТЕРНАТ...

ПЕРЕД ТАКИМ ВИБОРОМ ПОСТАВ БАТЬКО-ОДИНАК, ВЕТЕРАН АТО З КИЇВЩИНИ

Володимир Халіманов з донечкою Зоряною

В українському законодавстві передбачено, що відпустку для догляду за дитиною може бути надано не лише матері, а й батькові, зокрема й військовослужбовцю. Та з оголошенням особливого періоду в країні таке право для чоловіків-військовослужбовців перестало діяти. Тож як бути тому батькові, який унаслідок складних життєвих обставин залишився сам із дитиною, особливо якщо в нього підписано контракт на проходження військової служби до завершення особливого періоду? А такі випадки є…

Маленька сільська хатинка. З димаря виповзає сивий дим. Уже перед дверима пахне теплим молоком і чути дитячий сміх. Там, мабуть, живуть найщасливіші у світі люди…

Маленька Зорянка нетерпляче тупає ніжкою: квапить тата, поки він готує на вечерю її улюблену кашку. Той одним оком поглядає, щоб не збігло молоко, другим — як бавиться доня, аби, бува, із цікавості не вскочила в шкоду. А капосне дівча, мов навмисно, провокує його раз по раз усе кидати, щоб бігти до неї. Мабуть, знає, що тоді тато візьме її на руки й вже напевно пригорне, залоскоче, зацілує її пухкі щічки… І на перший погляд начебто нічого особливого в цій родині: турботливий татко, улюблена доня, та вже майже рік, як ці двоє рідних сердець залишилися самі в усьому світі.

Мама Зорянки померла, коли манюні було лишень п'ять місяців. Довго й важко хворіла. Володимир, який із перших днів російської агресії воював у районі АТО, повернувся й відчайдушно боровся за життя своєї дружини. Однак урятувати Людмилу не зміг... Незадовго до смерті дружини не стало і матері Володимира. Єдиною розрадою й найріднішою людиною на землі стала для нього Зорянка.

Володимир Халіманов пішов у військо в першу хвилю мобілізації. Про його героїзм вели мову всі односельці: «Такий молодий, а справжній сміливець!» Йому дякували й благословляли у важку дорогу, адже тоді, коли інші розгублилися через небезпеку, він не побоявся поїхати на гарячий Донбас. Майже рік Володимир воював добровольцем на Луганщині. Не раз потрапляв під жахливі обстріли, рятував побратимів, бачив смерті товаришів, додому приїздив лише на свята й знову повертався... А коли після короткої відпустки дізнався, що дружина чекає дитину, вирішив піти на військову службу за контрактом, щоб мати змогу підтримувати рідну сім'ю. Навіть не підозрював, які випробування для нього підготувала доля…

Коли чоловік залишився сам із маленькою дитиною на руках, то сподівався піти у відпустку для догляду за дитиною, поки донька зможе ходити в садок, адже, за українським законодавством, чоловіки так само, як і жінки, мають на це право. Але, як виявилося, у Законі України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» під час дії особливого періоду не передбачено можливості надання соціальної відпустки чоловікові-військовослужбовцю. Відповідно до пунктів 17, 18, 19 ст. 10-1 цього закону на це мають право тільки жінки-військовослужбовці.

— У такій ситуації мені залишалося тільки звільнитися. Не віддавати ж свою кровинку в інтернат, — розповідає Володимир.

> *Відтоді, як Володимир Халіманов звільнився з військової служби, його маленька сім'я (він і донька) бореться за існування. Нині їхній сімейний бюджет — це 730 грн пенсії плюс 860 грн декретних виплат. На роботу він піти не може — нема на кого залишити малу дитину*

Нині він для своєї донечки — то цілий світ. Старанно одягає, купає, стежить за кожним її кроком і тішиться маленькими успіхами своєї Зорянки. Мала ж віддячує йому своєю усмішкою, теплими обіймами та веселим сміхом. І навіть не здогадується, що татко щоразу, коли вкладає її в ліжечко, тримаючи в мужніх руках крихітні рученята або тихенько співаючи колискові, думає, де йому заробити грошей, щоб купити донечці хоча б найнеобхідніше.

Відтоді, як Володимир звільнився з військової служби, його маленька сім'я бореться за існування. Стареньку мамину сільську хату, яка дісталася їм у спадок, повністю відрізали від газопостачання: відключили за борги, поки Володимир боровся за життя дружини. Нині їхній сімейний бюджет — це 730 грн пенсії плюс 860 грн декретних виплат. На роботу він піти не може — нема на кого залишити малу. Іноді береться за підробітки. Працює вночі, поки доня спить. Але, звісно, це для нього не вихід.

— На жаль, багато питань я не можу вирішити самотужки з дитиною на руках, бо соціального супроводу не маю. Улітку в страшенну спеку я ходив кабінетами із Зорянкою на руках, аби вирішити питання стосовно пенсії на дитину у зв'язку з втратою одного з годувальників. Та поки що справу не вирішено. Я маю бойовий досвід, але у війні із соціальними службами програю, — каже знервовано ветеран АТО. — Через гарячу лінію місцевої влади вибив тільки дрова. Сам ріжу, сам рубаю, поки донька спить…

На відчайдушного батька-одинака з дитиною якось звернула увагу волонтерка Світлана Ш. й написала про нього на своїй сторінці в соцмережі. Володимир признається, що був дуже здивований, як швидко небайдужі співвітчизники відгукнулися на його біду. Хтось передавав речі для Зорянки, інші привозили продукти та іграшки. Його впізнавали побратими й родичі тих, із ким він служив, кого врятував чи просто підтримав, як і вони його на війні. Інші розповіли про належну його родині державну допомогу, про яку сільський чоловік навіть не чув.

— Траплялися й ті, що намагалися простежити за мною, бажаючи з'ясувати, як я доглядаю за дитиною, чи не занедбав її. Та, походивши за нами слідом кілька днів, переконувалися, що дитину доглянуто добре, — усміхається Володя.

Хай там як, а головна боротьба, на його думку, ще попереду. Скільки всього їм із донькою доведеться пережити, покаже час. Але ветеран АТО запевняє: навіть звичайні слова підтримки й поради додають йому величезної сили та наснаги боротися за свою родину.

— Я зрозумів, що не один у цьому світі й що багато українців, заради яких я воював, готові мене підтримати та допомогти, — каже Володимир Халіманов.

P. S.

На жаль, в українському законодавстві право чоловіка-військовослужбовця на соціальну відпустку для догляду за дитиною в особливий період чітко не регламентовано. У зв'язку з цим мають місце різночитання, які нерідко призводять до звуження прав громадян. Законодавцю слід звернути на це увагу.

Зрозуміло, що такою можливістю можуть скористатися деякі хитровани, щоб сховатися від армії. Однак іншого шляху надійно забезпечити право військовослужбовця-одинака немає.

Ольга МОСЬОНДЗ

ПОЛКОВНИК ЮСТИЦІЇ ВІТАЛІЙ ШЕВЧУК, НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛУ ВІЙСЬКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЮРИДИЧНОГО ДЕПАРТАМЕНТУ МО УКРАЇНИ:

«БАТЬКИ З-ПОМІЖ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, ЯКІ ВИХОВУЮТЬ ДІТЕЙ БЕЗ МАТЕРІ, МАЮТЬ УСІ ПІЛЬГИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ В ЗАКОНОДАВСТВІ З ПИТАНЬ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ЖІНОК»

Відповідно до статті 51 Конституції України, сім'я, дитинство, материнство й батьківство охороняє держава. У статті 10-1 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» визначено порядок надання військовослужбовцям відпусток, зокрема щорічних, за період проходження строкової служби, канікулярних відпусток і відпусток за сімейними обставинами в особливий період із моменту оголошення мобілізації до часу запровадження воєнного стану або до моменту ухвалення рішення про демобілізацію.

У пункті 19 статті 10–1 вищезазначеного закону передбачено, що надання військовослужбовцям інших видів відпусток в особливий період, окрім відпусток військовослужбовцям-жінкам у зв'язку з вагітністю та пологами, для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, а в разі якщо дитина потребує домашнього догляду, — тривалістю, визначеною в медичному висновку, але не більш як до досягнення нею шестирічного віку, а також відпусток у зв'язку з хворобою або для лікування після тяжкого поранення за висновком (постановою) військово-лікарської комісії, припиняється.

Водночас відповідно до пункту 5 статті 11 цього ж закону передбачено, що військовослужбовці-жінки мають усі пільги, передбачені в законодавстві з питань соціального захисту жінок, охорони материнства й дитинства. Ці пільги поширюються на батьків з-поміж військовослужбовців, які виховують дітей без матері (у разі її смерті, позбавлення її батьківських прав, на час перебування в лікувальному закладі охорони здоров'я та в інших випадках відсутності материнського піклування про дітей).

З огляду на викладене, на думку Юридичного департаменту Міністерства оборони України, законодавство передбачає, з урахуванням приписів Конституції України, можливість соціального захисту батьків (чоловіків) з-поміж військовослужбовців, які виховують дітей без матері, шляхом поширення на них пільг, передбачених для військовослужбовців-жінок, зокрема в особливий період з моменту оголошення мобілізації до часу запровадження воєнного стану або до моменту ухвалення рішення про демобілізацію.

До того ж треба зазначити, що батьки з-поміж військовослужбовців, які виховують дітей без матері, мають право (не обов'язок) на звільнення з військової служби за сімейними обставинами.

«Мамо, все буде добре...» Ці слова бринять у свідомості матері, яка не може змиритися із загибеллю сина

УЖЕ ТРИ РОКИ ЇЇ СИН ПРИХОДИТЬ ДО НЕЇ ЛИШЕ У СНАХ

ЧОРНІ ХУСТИНИ НА БАГАТЬОХ УКРАЇНКАХ НАГАДУЮТЬ ПРО ВІЙНУ

Біля рефрижератора з тілами загиблих українських бійців стояла напівпритомна жінка — мати Вадима Наумова Інна Сергіївна. Три місяці пошуків її сина так і не дали результатів: його не знайшли ані серед живих, ані серед мертвих. Пекельні години і дні очікування, десятки спорожнілих упаковок заспокійливих ліків... Аж раптом задзвонив телефон: «Мамо, це я — Вадим, забери мене, я — живий». І земля пішла із-під ніг…

…Майже половину свого життя Вадим прожив у Росії. Сам він родом із Козятина, що на Вінниччині, його батько — колишній військовий, що після розпаду Радянського Союзу не схотів залишитися в Україні. Батьки розлучилися, і Вадим з мамою повернулися в Україну.

Вадічек, як називала його мама, був світлою дитиною — усміхнений білявий бешкетник ніколи не сумував і завжди їй допомагав. Мати пригадує, що коли йому було сім рочків, вона відправила його по хліб, а він десь подівся. Схвильована, вона просто збилася з ніг у пошуках. Бачить — стоїть натовп людей біля ями. Від хвилювань у жінки перехопило подих: невже її синочок потрапив у біду? Вона побігла до людей, аж раптом почула, що хтось позаду неї запитав: «Мамо, а що там трапилося?» Вона обернулася і побачила замурзаного сина, який жував печиво й усміхався.

— Вадічку, синку, ну де ти був?.. — витираючи сльози, запитала жінка, ледь не втративши свідомість від хвилювань…

— Хліба не було в магазині, тож я вам пряників купив… у сусідньому селі… Мамо, все добре…

Цю історію вона згадуватиме за страшних обставин через роки, але, на жаль, тоді вже не буде такого щасливого кінця...

Вадим ріс дуже добрим хлопчиком, мав легку вдачу — ніколи ні на кого не ображався і навіть не сердився. Багато читав, займався спортом, захоплювався історію та музикою. Він із друзями навіть відремонтували гараж — спеціально для репетицій їхньої власної рок-групи. Хлопець здав першу сесію у вінницькому університеті, де опановував фах економіста, а згодом його призвали до армії.

Матері, аби не хвилювати її, він нічого не розповідав: ані про те, що він за наказом із хлопцями з його підрозділу спецпризначенців стояв зі щитом під час подій Революції гідності під градом каміння, ані про те, що згодом уже разом з учасниками Майдану вони на навчальних таборах відшліфовували військову майстерність перед відправкою в район АТО.

— Нас доля звела не для боротьби один проти одного, а для захисту нашої Батьківщини від спільного ворога. Годі сваритися, хлопці. Гайда на війну, там і подивимося, хто герой з нас, а хто ні, — віддаючи командиру рапорт з проханням за власним бажанням служити на Сході країни, звернувся Вадим до хлопців, які весь час вчиняли бійки.

Перед самою відправкою в район АТО він вирішив подзвонити батькові в Росію.

— Сынок, переходи к нашим и даже не думай, — вмовляв його батько.

— К «нашим»? «Ваши» напали на мою країну, тож я йду захищати своїх. Я — козак, батьку, інакше і бути не може. Прощавай! — сердито відповів хлопець.

Якось напередодні дня народження Вадима, за рік до трагедії, Інні Сергіївні наснився сон, в якому жінка у вигляді смерті з косою напророкувала родині біду: «Я маю когось забрати в тебе, і ти не зможеш завадити мені…» Це настільки вразило і налякало, що Інна Сергіївна почала щодня ходити до церкви і молитися: «Господи, якщо є вибір, кого треба забрати на небеса, а кому жити далі, благаю, залиш найрідніших — маму і Вадика, а мене забери...» Проте… сон виявився пророчим.

Трагедія сталася 1 вересня. Близько 17-ї години. Бійці якраз посмажили м'яса і збиралися пообідати. Вадим Наумов у той час ніс службу на спостережному пункті. Раптом він побачив колону машин під білими прапорами, яка рухалась в його бік, з озброєними людьми всередині. Попередивши своїх про небезпеку, він почав готуватися до бою…

Уже за два дні їй розкажуть про той бій і що тіло її сина так і не знайшли. Відтоді вона щодня на телефоні, щодня в очікуванні хоча б якоїсь звістки.

Шукали хлопця всі: й військові, й волонтери, і його батько. Проте ані серед полонених, ані серед поранених, ані серед мертвих його не було. Інна Сергіївна не знала, як жити далі, а мозок блокував думки про те, що дитини немає серед живих. Лише зелений вогник біля його імені у Скайпі надавав їй сили жити і вірити, що все буде гаразд.

Усі чекали новин. Інна Сергіївна тоді працювала в школі. Виводячи каліграфічним почерком дату на дошці, вона подумки рахувала дні пошуків. Діти знали, що вона шукає сина, але не питали нічого, ловили її погляд, намагалися зрозуміти її біль. А її очі були весь час заплакані.

— Для вас погані новини, Інно Сергіївно. В Запоріжжі в одному із рефрижераторів знайшли ремінь із написом «Наумов»… Нам дуже шкода, пробачте, ваш син відтепер у списку загиблих, — скажуть матері в частині, де служив син.

Спочатку був розпач, крик, сльози. Та згодом вона почала переконувати себе: «Це лише ремінь. Міг помінятися, загубити, його просто міг хтось вкрасти. Не вірю і не змирюся. Ніколи...»

Згодом їй сказали, що знайшлося й тіло Вадима Наумова. Вона стояла і чекала, поки його привезуть до моргу. Години очікування і невизначеності просто вбивали жінку, але в її серці ще жила надія. Раптом їй назустріч вийшов священик. Інна Сергіївна, не роздумуючи, кинулася до нього і, захлинаючись сльозами, попросила: «Мають привезти мого хлопчика, є таке припущення, що це моя дитина, помоліться за нього, допоможіть мені».

Священик відкрив Біблію і прочитав молитву. На якусь мить їй навіть стало легше. За мить у морзі їй сказали, що тіло сина сьогодні не привезуть. «А може Бог почув нас? Не можу більше чекати, ви чуєте мене? Не можу…» Це був крик душі, відчаю і горя, і вона сама поїхала на вокзал, куди прибули вагони-рефрижератори.

Проте дива не сталося. Вона підійшла до вагона. Лише крок відділяв жінку від скаліченого тіла її сина, а ноги ніби приросли до землі, ніби її не пускала якась потойбічна сила. Дзвінок, який зупинив Інну Сергіївну, був від тих, хто в той час заробляв гроші на біді родин. За двадцять тисяч гривень їй пообіцяли повернути Вадима, навіть давали поговорити з кимось зі схожим голосом. Проте експертиза ДНК зруйнувала її останню надію. Її син таки загинув...

Син сниться матері маленьким і радісним, як пірнає в озера — озера її сліз. Без нього їй нестерпно і важко. Всі пішли далі, живуть своїм життям, а вона так і залишилася там, у 2014-му, коли загинув її Вадим

Інна Сергіївна забрала тіло сина з калінінського моргу. Загиблих до лікарні не завозять, мабуть, він був ще живий, коли потрапив у полон. Його не врятували, хлопця вбило складне пошкодження стегнової артерії.

Інна Сергіївна весь час відчуває сина поруч. У думках, у снах. Часто по-материнськи думає, який біль йому довелось витримати. Маленьким і радісним сниться він їй, як пірнає в озера — озера її сліз. Без нього їй нестерпно і важко. Всі пішли далі, живуть своїм життям, а вона так і залишилася там, у 2014-му.

Друзям сина, які відтепер щороку в день його смерті 1 вересня зустрічаються в неї вдома, злітаючись із різних міст до мами Інни, як вони її називають, вона скаже так: «Він потрібний там, на небесах. Нашим хлопцям, що нині боронять мир, потрібна допомога небесних батальйонів загиблих бійців. Я в це вірю».

P.S.: На честь Вадима Наумова названо провулок у його рідному місті Козятині. Інна Сергіївна покинула вчителювання і нині працює з родинами атовців, допомагає родинам загиблих. Щодня вона вдивляється у відео, зняте за кілька годин до смерті її хлопчика, де він їй з усмішкою, як колись у дитинстві, каже: «Мамо, все буде добре…»

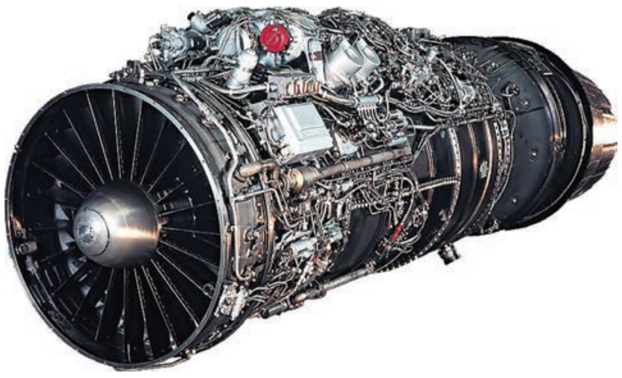
Тетяна МОРОЗ

МЕТАЛЕВЕ СЕРЦЕ ДЛЯ Су-27 СКОНСТРУЮВАВ УКРАЇНЕЦЬ

23 БЕРЕЗНЯ ВИДАТНОМУ КОНСТРУКТОРУ АРХИПУ ЛЮЛЬЦІ ВИПОВНИЛОСЯ Б 110 РОКІВ

Майже 80 років тому, коли беззаперечно царював поршневий мотор, мало кому відомий інженер Архип Люлька взяв на себе сміливість стверджувати, що дні цього двигуна вже полічені. А він береться створити такий рушій, який помчить літак з надзвуковою швидкістю й підійме його до стратосфери

Майбутній конструктор авіадвигунів народився в невеличкому селі Саварка нині Богуславського району Київської області.

Хтозна, чи зацікавився б точними науками простий хлопець із села, якби доля не занесла у його рідну Саварку видатного академіка Київського політехнічного інституту Михайла Кравчука. Той не лише зацікавив хлопця математикою, а й наполіг на його вступі до Київського політехнічного інституту. Михайло Кравчук ще й допомагав хлопцю грошима. Архип до того півроку жив у професора вдома. Не випадково в кабінеті конструктора Люльки поруч із портретом Тараса Шевченка висів й портрет Кравчука — вчителя.

Влітку 1930 року Люлька одружився з Галиною Процак, студенткою Київського сільськогосподарського інституту, односельчанкою, до якої був небайдужим ще зі шкільної парти.

1931 року вже у статусі аспіранта Люлька перевівся до Харківського авіаційного інституту, де вивчали, як за допомогою пари розкручувати турбіну літака. Цю ідею конструктор-початківець не сприйняв: навіщо підіймати в небо масивний резервуар для конденсату, який лише буде «красти» об'єм та корисну вантажопідйомність.

Архип робить ставку на газ, але добре розуміє, що для його ефективності, потрібні тисячі градусів. На той час не існувало матеріалів, які б витримували таку температуру. Ночами на кухні українець зі співробітниками малюють ескізи нового турбогазового двигуна, якому вистачатиме й 700 градусів. Перший теоретичний дієздатний мотор Люлька назвав «ракетним турбореактивним двигуном». Лише професор Харківського авіаційного інституту Г.Ф. Проскура підтримав молодого інженера і посприяв показу креслення в Москві.

Кілька днів та ночей провів Люлька у приймальні наркома Михайла Кагановича. На тринадцяту добу Каганович о 2 години ночі прийняв наполегливого інженера. Нарком повірив доводам Люльки, і незабаром українця направили у Ленінград очолювати конструкторське бюро. Там створена команда інженерів провела успішні випробування турбореактивного двигуна ТР-1, але це був тільки початок. Минуло небагато часу, і конструктор запропонував удосконалену версію — двоконтурний турбореактивний двигун, на який у квітні 1941 року отримав патент.

Впровадженню нової технології спочатку завадила Друга світова, а потім і спротив інших конструкторів, мовляв, поршневі двигуни чудово виконують свою функцію. А от в інших країнах з цим не зволікали, й 1944 року на фронті з'явилися реактивні винищувачі Ме-262 та Не-162 від німецьких фірм Messerschmitt та Heinkel. Партійне керівництво тепер саме прийшло до Люльки з проханням підготувати реактивний двигун для експериментального винищувача Су-11.

1947 року літак злетів на висоту 5 тисяч кілометрів на швидкості 950 кілометрів за годину. Через три роки практично всі винищувачі серії «Су» почали літати на двигунах українця, і за кожним творінням закріплювалися його ініціали — «АЛ».

Через сім років конструктор перевершив своє попереднє досягнення вдвічі. Нова конструкція двигуна АЛ-7Ф-1 дозволила Су-7 розвинути швидкість у 2120 кілометрів за годину і встановити чотири світові рекорди зі швидкості та набору висоти. Славі цього двигуна сприяла його повна автоматизація. За свідченням авіафахівців, у двигуні все робилося без участі пілота. Під час запуску йому потрібно було лише натиснути кнопку на панелі й у польоті плавно рухати лівою рукою сектор газу.

У 80-х роках Су-27 встановив 27 світових рекордів, розвиваючи швидкість до 2500 кілометрів за годину

Військове керівництво однак і далі вимагало покращувати показники. І Архип Михайлович наприкінці 1966 року презентував нову потужну розробку — АЛ-21Ф3. Великий вплив на конструкцію спричинило вивчення американського двигуна J79. Та на відміну від іноземного аналога двигун українця затягував більше повітря, сильніше його стискав і при згоранні палива виділяв більше тепла. Цими двигунами оснащувалися Су-21, Су-24 та кілька модифікацій літаків МіГ.

У липні 1971 року Архип Люлька вперше за багато років вирвався у відпустку до «рідної хати» в Саварку. «В Москві я працюю і живу, але серце моє тут», — говорив Архип Михайлович землякам. За короткий час він допоміг кільком односельчанам у збільшенні пенсії до 25 карбованців на місяць, посприяв будівництву нової сільської школи та асфальтованої дороги до Богуслава.

1973 року колектив КБ Люльки розпочав розробку двоконтурного двигуна АЛ-31Ф. Головні конструктивні особливості — застосування модульної схеми, виносної коробки агрегатів літака — дозволили значно покращити його експлуатаційні характеристики. Через чотири роки відбулися стендові випробування, а 1979 року два двигуни Люльки підняли у небо винищувач Су-27. У 80-х роках «сушка» встановила 27 світових рекордів, розвиваючи швидкість до 2500 кілометрів за годину.

Навесні 1984 року Архип Михайлович важко захворів. «Ви там хлопчиків моїх не ображайте», — сказав Люлька тимчасовому виконувачу обов'язків гендиректора КБ Віктору Чепкіну і сумно посміхнувся…

1 червня 1984 року Архипа Михайловича Люльки не стало.

ПЕРЕДПЛАЧУВАВ УКРАЇНСЬКІ ГАЗЕТИ, ЖУРНАЛИ Й ХОДИВ У ВИШИВАНЦІ

Архип Люлька з дружиною Галиною та дітьми

Відомий український журналіст Микола Сорока, який, на жаль, помер у грудні минулого року, мав щастя зустрічатися з творцем авіадвигунів Архипом Люлькою. У своїх спогадах він відзначав надзвичайну простоту і людяність Архипа Михайловича

— З Люлькою мене познайомила дочка Михайла Кравчука (Кравчук — видатний математик, про якого Сорока написав книгу. — Ред.), — згадував Микола Олексійович. — Людина-глиба! Він незмінно палив сигарети «Памір» і міцні цигарки «Біломорканал». Вмів і любив жартувати. Розповідав, як під час перебування в Англії британці поцікавилися, скільки він має автомобілів, то він назвав усі, що були в нього на підприємстві…

За словами Сороки, в Москві Люлька передплачував українські газети та журнали, які завжди лежали на його письмовому столі. Нерідко з'являвся на людях у вишитій сорочці. Був палким вболівальником київського «Динамо» і дуже радів подарованому на 70-річчя м'ячу з автографами улюблених гравців.

— До речі, ювілей Архип Михайлович відзначав не в ресторані, а вдома, — розповідав Микола Сорока. — На столі серед різноманітних страв — коньяки, вина. А він говорить дружині: «Галю, принеси моєї». Вона подивилася здивовано на нього, потім на мене й каже: «Ну що ти вигадуєш? Тут кореспонденти з Києва, напишуть — люди сміятимуться». Та за хвилину на столі стояла пляшка із самогоном з рідного села, заткнута кукурудзяним качаном, поряд лежало нарізане сало. Люлька до кінця днів своїх залишався простою та доступною людиною.

Матеріали сторінки підготував Олександр ТЕРЕВЕРКО

Стан авіагуми перевіряється перед кожним вильотом літака

ЧИ ЗДАТНА «ЛИСА» ГУМА ПРИКУВАТИ АВІАЦІЮ ДО ЗЕМЛІ?

ЗАЛЕЖНО ВІД ТИПУ ЛІТАЛЬНОГО АПАРАТА І КВАЛІФІКАЦІЇ ЛЬОТНОГО СКЛАДУ АВІАЦІЙНА ГУМА РОЗРАХОВАНА НА 30–200 ПОСАДОК

Уявіть ситуацію, коли винищувачі й штурмовики не можуть злетіти в повітря через відсутність авіагуми, яку військо традиційно купувало в північного сусіда. У Командуванні Повітряних Сил переконують, що розвиток такого сценарію неможливий: по-перше, у військових авіаторів завжди є стратегічний запас, по-друге, у Командуванні швидко зорієнтувалися й знайшли нових постачальників

Авіаційна гума відрізняється від автомобільної за структурою, міцністю, ресурсом експлуатації, зрозуміло, й за ціною. Якщо придбати й «перевзути» колесо середньостатистичного автомобіля коштує його власнику близько 1000 гривень, то гума для авіаційного колеса обійдеться вже в десятки тисяч. Так, вартість гуми на колеса українських військових літаків залежно від її якості та типу авіаційної техніки сягає 25-104 тисяч гривень. При цьому заощаджувати на ній не варто, адже придбання за 30 тисяч гуми, яка витримує, припустимо, 50 посадок, буде менш вигідне, ніж закупівля партії гуми, умовно розрахованої на 100 посадок, за 50 тисяч гривень. Тож підхід до закупівель має бути виваженим і економічно обґрунтованим.

Залежно від типу літального апарата й кваліфікації льотного складу гума розрахована на 30–200 посадок. Водночас гарантійний термін експлуатації авіаційної гуми становить 6–10 років.

В авіації, як і в автомобільній техніці, використовують звичайні «безкамерки». Спецавтомобіль напомповує колеса повітрям з відповідним тиском для кожного літального апарата. Головні відмінності авіагуми від звичайної автомобільної визначаються спеціальним хімічним складом матеріалів, із яких вона виготовляється, та її структурою. Будь-яка гума посилюється кордами — сплетіннями ниток, які додають виробу міцності й зносостійкості, але в авіаційній цих шарів значно більше. Це пов'язано насамперед із тим, що авіаційна гума розрахована на великі швидкості, а також значні статичні й динамічні перевантаження. Зокрема залежно від типів літальних апаратів вона має витримувати навантаження до 30 тонн! Якби не захмарна ціна, вантажівки давно перейшли б на авіатехнології.

На озброєнні авіації Збройних Сил України знаходиться понад півтора десятка типів авіаційної техніки, якщо ж брати до уваги модифікації, то значно більше. Тож номенклатура авіаційної гуми містить понад два десятки найменувань.

В Україні авіаційна гума не виробляється. Раніше для більшості типів авіатехніки авіагума закуповувалася переважно в РФ. Лише для навчально-тренувальних літаків Л-39 вона постачалася з Чехії. Після 2014 року військово-технічне співробітництво з країною-агресором було розірвано, відтак Україна почала шукати нових постачальників.

Провідними виробниками авіаційної гуми на світовому ринку є Велика Британія, США та Франція. Втім нам потрібна кондиційна авіаційна гума на літаки ще радянського виробництва, а її виробляють у Польщі, Китаї, Індії. Але Україна швидко знайшла нові для себе ринки виробництва, і проблем із забезпеченням нею авіаційних частин Збройних Сил України не виникло.

Звичайно, було б непогано, аби в Україні, яка позиціонує себе як авіаційна держава, започаткували власне виробництво цієї продукції. Проте тут є кілька проблемних питань. По-перше, як розповів заступник начальника повітряної авіаційно-технічної лабораторії Повітряних Сил Збройних Сил України підполковник Сергій Василенко, для запровадження виробництва потрібно мати необхідну технічну документацію, що є в заводів-виробників даної авіаційної техніки. По-друге, потрібно створити потужну лабораторію, де нова продукція проходитиме випробування, щоб визначити, що з нею буде при експлуатації. Одним словом, це цілий комплекс наземних лабораторних випробувань, після яких має бути проведена сертифікація продукції. І лише потім йтиметься про її виробництво.

Вартість гуми на колеса українських військових літаків залежно від її якості та типу авіаційної техніки сягає 25-104 тисяч гривень

В Україні, щоправда, були спроби декількох державних та комерційних компаній розпочати виробництво авіаційної гуми. Та, на жаль, далі намірів справи не пішли.

Поки ж ми закуповуємо гуму в закордонних партнерів. А міняють гуму безпосередньо у стройових авіаційних частинах — просто на стоянках літаків і вертольотів, із використанням спеціального обладнання та золотих рук авіаційних техніків і механіків.

Олексій ТРИГУБ

ЧОМУ ШИНИ ЛІТАКІВ ЛОПАЮТЬСЯ ДУЖЕ РІДКО?

За статистикою, автомобільна шина лопається набагато частіше за авіаційну. Хоча повітряне судно і важить в рази більше за авто і швидкість посадки значно перевищує швидкість руху автомобіля, та й виготовлені шини з одного й того ж матеріалу — гуми.

А секрет, виявляється, простий! Авіаційні шини сконструйовані в такий спосіб, що вибухають, коли тиск у них перевищує 14 атмосфер, тоді як автомобільній покришці достатньо й половини, якщо це — вантажівка, і чверті — коли йдеться про легковик. Та й композиція авіаційної гуми розрахована на те, щоб витримувати високий тиск і удар під час посадки. За стандартами, шина шасі літака має витримувати тиск, учетверо більший за робочий, тому теоретично вона може витримати приземлення й на швидкості у понад 400 км/год. Як свідчить практика, радше розламається диск, ніж лопне шина.

Авіашина здатна витримати внутрішній тиск до 14 атмосфер

МОТОР-КОЛЕСО ЗАМІСТЬ БУКСИРА

Більшу частину переміщень по смугах та стоянках аеропортів пасажирські літаки виконують за допомогою буксирів. Такі переміщення повітряні судна або не можуть виконувати самостійно, або здатні їх виконати, використовуючи власні реактивні двигуни, а це призводить до значних витрат палива.

Спільними зусиллями французькі й американські інженери-конструктори з компанії Safran та концерну Airbus знайшли вихід із цієї ситуації. Вони розробили електричну систему, що встановлюється в колеса переднього шасі лайнера Airbus A320 як одного з найбільш поширених типів пасажирських літаків. Вона являє собою компактний електромотор, що приєднується до генератора. Цей мотор і дозволяє літаку пересуватися руліжними доріжками і злітно-посадковою смугою, що заощадить до 4% витрат пального.

Наразі американська компанія WheelTug проводить сертифікаційні випробування мотор-колеса, як охрестили новинку авіатори. Отримання сертифіката й початок поставок виробу для встановлення на пасажирські літаки типу Boeing-737 планується здійснити до кінця 2018 року.

Інф. «НА»

РЕГІОНАЛЬНІ СМАКОЛИКИ,
АБО ЧИМ ПРИГОЩАЮТЬ У РІЗНИХ КУТОЧКАХ УКРАЇНИ?

Українці — один із найбільш хлібосольних та гостинних народів. І не дивно, що іноземні туристи, повертаючись з України, першочергово розповідають про щедре частування. Більше того, кожен регіон України має свої улюблені та особливі страви з їхнім неповторним приготуванням та подачею. Український борщ, наприклад, як символ української кухні також готується за стількома різноманітними рецептами, що в різних куточках України матиме свій незабутній смак.

Ми пропонуємо вам дегустаційну екскурсію різними регіонами України, яка розповість і покаже різноманітність українського столу. Дорогі наші читачі, хочемо попередити: інформація краще сприймається не на голодний шлунок, тож підготуйтеся...

ПІВНІЧ УКРАЇНИ

На Поліссі готують драники або деруни. Зазвичай начинкою є м'ясо, сир, гриби. Навіть проводиться фестиваль, який щороку збирає велику кількість гостей з багатьох країн світу. Деруни готують у печі та посипають тертим сиром.

На Чернігівщині готують печеню у горщиках та пироги з калиною на десерт. У Сумській області популярними стравами є також печеня з печінкою, сиром та болгарським перцем. Готують оригінальний борщ зі свининою та додають буряковий квас.

У столиці частують відомою стравою — котлетою по-київськи: куряче філе з вершковим маслом та зеленню, що обсмажується у фритюрі.

ПІВДЕНЬ УКРАЇНИ

В Одесі можна поласувати биточками з бичків, хамси чи кільки. Ізюминкою є приготування філе риби у духовці зі скоринкою. У Миколаївській області консервують рибу, додаючи помідори, і варять юшку з томатним соком або пастою та сметаною. Особливістю кухні Херсонської області є гострі баклажани. Їх готують, обсмажуючи в олії, із солодким і гірким перцем та яблучним оцтом. А також баклажанну ікру. До речі, баклажани не варять, а запікають, щоб зберегти аромат овочів. У Запорізькій області капусняк готували ще в період Запорозької Січі. Вариться він зі свининою — козаки традиційно «у піку бусурманам» вживали сало та свинину. Ще одна цікава страва — млини. Дріжджове тісто тонко розкачується, зверху кладеться шар сиру з маслом, а потім згортається в рулет.

СТРАВИ ЦЕНТРАЛЬНОЇ УКРАЇНИ

Черкаська область — борщ і пампушки з часником. У цьому регіоні він класично наваристий, і до нього обов'язково подають ароматні булочки-пампушки з часником. На Вінниччині готують бігос — страву з тушкованої кислої капусти з м'ясом і грибами. Також варто скуштувати крученики — невеликі м'ясні рулетики з начинкою з фаршу, паштету, чорносливу з горіхами. Кіровоградщина здивує різноманітністю вареників та начинок до них: з картоплею, грибами, м'ясом, печінкою, капустою. Для начинки сало смажиться на сковороді з борошном та цибулею. Полтавщина славиться галушками та пундиками. Пундики — коржі з тіста, які замішують на кефірі з яйцем та смажать на сковороді. Вони можуть бути солоні — з цибулею або солодкі — з маком. У Дніпрі люблять готувати форшмак. Оселедець вимочується у воді з оцтом або в молоці, потім перемелюється і перемішується з вареною картоплею.

СТРАВИ СХІДНОЇ УКРАЇНИ

На Донбасі знають близько 50 рецептів холодника, кожен знайде рецепт на власний смак. А до холодника можна спробувати рульку — задню частину свинячої ноги, яку натирають сіллю і спеціями, а потім запікають у тісті. Фарш зі свинини і яловичини, який розкладають на шматку полотна, а зверху додають омлет і велику варену моркву — такою стравою вас почастують на Луганщині.

У справжній слобожанський борщ, який готують на Харківщині, кладуть квасолю і м'ясні фрикадельки. А на друге — гречаники: м'ясні тефтелі з гречкою.

ЗАХІДНА УКРАЇНА

На Прикарпатті до столу подають банош — густу кашу з кукурудзяної крупи, приправлену сметаною, подають гарячою з обсмаженим беконом і бринзою. Карпати — це край білих грибів, і тут майстерно вміють варити смачну грибну юшку зі сметаною. Чанахи — страва на кшталт печені, якою вас пригостять на Буковині. У Чернівецькій області варто спробувати домашню бринзу та традиційну кукурудзяну кашу — мамалигу. На Закарпатті дуже популярний бограч, яка прийшов до нас з угорської кухні. Береться гуляш, приправляється карпатськими травами, і все це вариться у казанку. А завиванцями на Закарпатті називають м'ясні рулети з яловичини із сумішшю варених яєць, соленого огірка, шпика і сирої тертої картоплі. Також Західна Україна славиться різноманіттям домашніх ковбас. Мазурики по-волинськи — це домашні ковбаски з індички, масла та сиру. Чудові віденські рулети — струдлі добре готують у Львові. На Рівненщині популярні картопляники (або зрази) та мацики — в'ялене м'ясо в кендюсі, вичиненому свинячому шлунку. Мачанка — це густий суп з м'ясом, засмажкою з борошна, цибулі, меленого солодкого перцю, який готують на Тернопільщині. У Хмельницькій області полюбляють картопляну ковбасу — ведерей: свинячі кишки начиняють тертою сирою картоплею, змазують зверху смальцем, запікають у печі.

«СМАЧНЕ МЕНЮ» В ПРИСЛІВ'ЯХ

Пропонуємо вам «посмакувати» мовними цікавинками зі скарбів народної мудрості, зокрема серед українських прислів'їв і приказок

Вареники-хваленики, усі вас хвалять, та не всі варять.

Як молодим бував, то сорок вареників їдав, а тепер хамелю і насилу п'ятдесят умелю.

Вари, горщику, борщ, а я з хлопцями погомоню.

Де на двох вариться — третій поживиться.

Добрий борщ-каша, як є шматок м'яса.

Без капусти пузо пусте.

Ми люди прості: хліба скибку, сяку-таку рибку, сала шматочок, солі дрібочок та горілочки чарчину, заморюся, чхну та й знову почну.

Не гарна хата вуглами, а гарна пирогами.

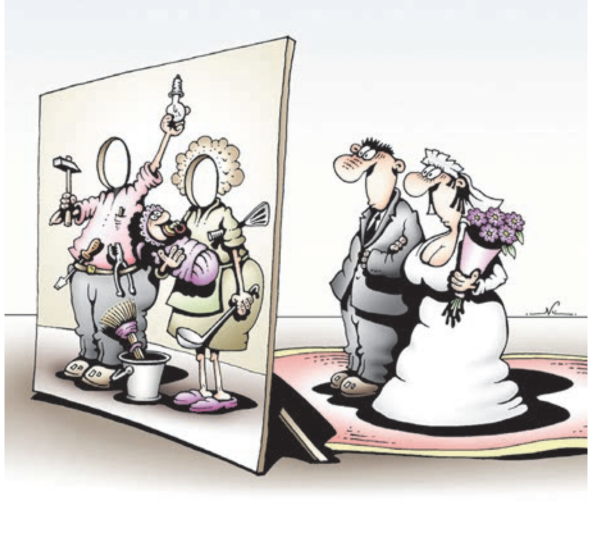
Поки хліб та вода, то ще не біда.

Хрін каже: «Я добрий з м'ясом», а м'ясо каже: «Я й без хрону добре».

МОЛОДЯТА

Після свайби каже Рая:
— Прости мене, Грицю!
Я від тебе приховала
Одну таємницю.
Я про це раніш боялась
Навіть говорити.
Знай, коханий: я нічого
Не вмію варити.
Я ніколи навіть супу
Іще не варила...
Гриць утішив:
— Не для того
Взяв я тебе, мила.
Не псуватимеш на кухні
Білих своїх рук ти:
Я ж не вмію заробляти
Грошей на продукти.

Павло ГЛАЗОВИЙ

На роботі, в холодильнику на пиріжках була записка: «Не їж нас». Тепер там порожня тарілка з запискою: «Пиріжки не будуть мною командувати!»

***

Пельмені перекручені на м'ясорубці стають макаронами по-флотськи.

***

Кожна жінка повинна пам'ятати: обіди будуть смачніше, якщо їх готувати рідше.

***

Єдиний спосіб не їсти після шести — з'їсти все до шести!

ПРИМУС

Донька вчиться на кухаря. Мати:
— А вам дозволяють їсти те, що ви готуєте?
Донька (крізь сльози):
— Нас примушують...

НЕВІДСТУПНО

З пояснювальної двірника: «Я зовсім був тверезий у п'ятницю. Я лежав на газоні й їв траву, бо косарка зламалась, а план треба було виконувати за будь-яку ціну».

НАЇВСЯ

— Петре, ти чому такий блідий?
— Та я вчора йогурт з'їв, щось він мені відразу не сподобався. І назва ще якась така лячна — «ПВА»!

Сторінку підготувала Наталія КОЗАК

КЕВ м. Чернівці оголошує конкурс з відбору суб'єктів оціночної діяльності, які будуть залучені до проведення незалежної оцінки нерухомого військового майна

Назва об'єкта оцінки:

— нежитлові вбудовані приміщення першого поверху (№1–5, 1–7) загальною площею 45,1 кв. м у будівлі (літ. А) Гарнізонного будинку офіцерів (інв. №4) військового містечка №101.

Місцезнаходження об'єкта: м. Чернівці, пл. Театральна, 6.

Балансоутримувач: Квартирно-експлуатаційний відділ м. Чернівці (далі — КЕВ м.Чернівці).

Мета проведення незалежної оцінки: визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати з метою укладення договору оренди.

Орієнтовна дата оцінки: 31.03.2018.

Конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності буде здійснюватися відповідно до Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 06.04.2015 № 156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.06.2015 за № 699/27144 (із змінами).

У конкурсі беруть участь суб'єкти оціночної діяльності, які отримали сертифікат суб'єкта оціночної діяльності, виданий відповідно до Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», яким передбачено здійснення діяльності з оцінки майна за напрямами оцінки майна та спеціалізаціями в межах цих напрямів, що відповідають об'єкту оцінки; мають чинне кваліфікаційне свідоцтво оцінювача за відповідними напрямками оцінки майна та спеціалізаціями у межах таких напрямів, видане відповідно до Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні»; мають свідоцтво про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності, видане відповідно до Порядку ведення Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності, затвердженого наказом Фонду державного майна України від 10.06.2013 № 796, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 13.06.2013 за № 937/23469; до встановленого в інформаційному повідомленні про оголошення конкурсу терміну надали документи, передбачені пунктом 4 розділу II Положення.

Учасникам конкурсу потрібно подати в КЕВ м.Чернівці конкурсну документацію, яка складається з конкурсної пропозиції та підтвердних документів. До підтвердних документів належать:

— заява про участь у конкурсному відборі суб'єктів оціночної діяльності (додаток 1 Положення);

— копія установчих документів суб'єкта оціночної діяльності (для юридичних осіб);

— копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача;

— копія сертифіката суб'єкта оціночної діяльності;

— копія свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності;

— конкурсна пропозиція;

— інформація про претендента (документ, який містить відомості про претендента щодо його досвіду роботи, кваліфікації та особистого досвіду роботи оцінювачів, які працюють у його штатному складі та додатково залучаються ним, з незалежної оцінки майна, також і однотипного тощо).

Конкурсна пропозиція претендента подається в окремо запечатаному конверті і має містити пропозицію щодо вартості виконання робіт, калькуляції витрат, пов'язаних з виконанням робіт, а також терміну виконання робіт у календарних днях, який не перевищує п'яти календарних днів.

Конкурсна документація повинна надійти до КЕВ м. Чернівці за адресою вул. Українська, 43, каб. №6 не пізніше 30 березня 2018 року.

Конкурсна документація подається в запечатаному конверті з описом підтвердних документів, що містяться в конверті. На конверті необхідно зробити помітку «На конкурс з відбору суб'єктів оціночної діяльності», а також зазначити назву об'єкта, на який подано заяву про участь у конкурсі, та назву суб'єкта господарювання, який подає заяву.

Конкурс відбудеться 06 квітня 2018 року о 10.00 год. в Квартирно-експлуатаційному відділі м. Чернівці за адресою: м. Чернівці, вул. Українська, 43 (каб. №2).

Телефон для довідок: (0372) 52-88-03.

***

Квартирно-експлуатаційний відділ м. Житомира ЗС України оголошує конкурс з відбору суб'єктів оціночної діяльності, які будуть залучені до проведення незалежної оцінки з метою визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати у зв'язку із укладанням договору на оренду нерухомого військового майна, що перебуває на балансі КЕВ м. Житомир, а саме:

— частина нежитлових приміщень житлового будинку інв. № 384 площею 71,1 кв.м за адресою: Житомирська обл., Житомирський р-н, смт Озерне, вул. Авіаційна, 57, військове містечко № 84.

Запланована дата оцінки: 31.03.2018.

Претендентам на участь у конкурсі потрібно надати конкурсній комісії документацію в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться. Копії документів завіряються поміткою «Згідно з оригіналом». Конкурсна документація включає: заяву про участь у конкурсному відборі суб'єктів оціночної діяльності; копії установчих документів суб'єкта оціночної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб'єкта оціночної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

Конкурсна пропозиція подається окремо в запечатаному конверті з поміткою «Конкурсна пропозиція» і має містити:

1. Вартість виконання робіт.
2. Строки виконання робіт з оцінки (після отримання в повному обсязі необхідної документації та інформації про об'єкт оцінки) — не більше 10 днів (у разі необхідності — три дні для доопрацювання звіту).
3. Умови розрахунків: оплату виконаних робіт здійснює третя сторона згідно з укладеним тристороннім договором, а саме платник (потенційний орендар).

Конкурсна документація повинна надійти до комісії не пізніше ніж за чотири робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно).

Конкурс відбудеться о 10.00 годині в Квартирно-експлуатаційному відділі міста Житомира за адресою: м. Житомир, вул. Дмитра Донцова, 20 через чотирнадцять календарних днів з дня опублікування цієї інформації.

Заяви приймаються за адресою: м. Житомир, вул. Дмитра Донцова, 20 (каб. 15).

Додаткову інформацію можна отримати в економіста з договірних та претензійних робіт КЕВ м. Житомира (каб. 15) або за тел.: (0412) 22-77-76.

***

Інформація про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності майна, що знаходиться на балансі Квартирно-експлуатаційного відділу м. Вінниця:

№ пп	Опис об'єкта оцінки	Площа кв.м	Адреса об'єкта оцінки	Запланована дата оцінки
1	Частина нежитлового приміщення в будівлі № 574, в/м №1	5	м. Вінниця, вул. Стрілецька, 105	Фактична дата

Назва і місце розташування органу, що проводить конкурс: Квартирно-експлуатаційний відділ м. Вінниця, адреса: 21001, м. Вінниця, вул. Стрілецька, 87.

Основні умови конкурсу: беруть участь суб'єкти оціночної діяльності, які отримали сертифікат суб'єкта оціночної діяльності, мають чинне кваліфікаційне свідоцтво оцінювача за відповідними напрямами оцінки майна та спеціалізаціями у межах таких напрямів, мають свідоцтво про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності та у визначений термін надали необхідні документи.

Кінцевий термін прийому документів на конкурс: конкурсні пропозиції подаються в окремому конверті з написом «На конкурс», запечатаному печаткою учасника конкурсу. Кінцевий термін прийняття документів на конкурс — за чотири робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно). Конкурс буде проведено о 10.00 через 14 календарних днів після публікації повідомлення в газеті в КЕВ м. Вінниця за адресою: 21001, м. Вінниця, вул. Стрілецька, 87.

Телефон для довідок: (0432) 27-83-98.

Для участі в конкурсі учасник подає на розгляд конкурсної комісії такі документи:

1. Копії документів, що подаються у складі конкурсної документації, завіряються поміткою «Згідно з оригіналом» із зазначенням назви посади, ініціалів та прізвища особи, яка завіряє копію, її особистого підпису, дати завірення копії, засвідченої печаткою (за наявності).
2. Документація подається в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться, та включає: заяву про участь у конкурсному відборі суб'єктів оціночної діяльності (за формою, встановленою наказом МОУ №156 від 06.05.15 р.); копії установчих документів суб'єкта оціночної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб'єкта оціночної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.
3. Конкурсна пропозиція подається в окремо запечатаному конверті з поміткою «Конкурсна пропозиція» і має містити пропозицію щодо вартості та строків виконання робіт з оцінки, умов розрахунків (відстрочки платежів).

***

Результати конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності по КЕВ м. Рівне

На підставі конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності, який відбувся 13.03.2018 року з метою визначення ринкової вартості об'єкта, що обліковується на балансі КЕВ м. Рівне для розрахунку орендної плати при продовженні договору оренди по об'єкту: нерухоме військове майно — нежитлові приміщення загальною площею 2448,00 кв.м в будівлі інв. № 93 (цех регламентних робіт) військового містечка № 3 по вул. Г. Сковороди (колишня Бахарєва-Ківідзе), 64 у м. Рівне для розміщення складу-магазину, переможцем визнано ПП «Експертбудсервіс».

***

Щодо оголошення результатів конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності по КЕВ м. Рівне

«На підставі конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності, який відбувся 13.03.2018 року з метою визначення ринкової вартості об'єкта, що обліковується на балансі КЕВ м. Рівне для розрахунку орендної плати при продовженні договору оренди по об'єкту: нерухоме військове майно — нежитлові приміщення загальною площею 39,10 кв.м в будівлі інв. № 241 (адмінбудівля — казарма) військового містечка № 2 по вул. Соборна, 364 у м. Рівне для розміщення солдатської чайної, переможцем визнано ФОП Гаюка О.С.

***

Оголошується конкурс на заміщення вакантних посад педагогічних працівників Військового коледжу сержантського складу Харківського національного університету Повітряних Сил, які заміщуються військовослужбовцями

№ з/п	Посада	ШПК	Оклад, грн
Циклова комісія з конструкції та експлуатації літаків та двигунів			
1.	Викладач	майор	850-1000
2.	Викладач	майор	850-1000
Циклова комісія з льотної експлуатації та бойового застосування вертольотів			
1.	Викладач	майор	850-1000
Циклова комісія метеорологічних спостережень			
1.	Викладач	майор	850-1000

Вимоги до кандидатів:

Посада	Освітньо-кваліфікаційний рівень	Стаж роботи
Викладач циклової комісії	Магістр (спеціаліст) такт. рівня	Висококваліфіковані фахівці з військ (сил), органів військового управління, військових навчальних закладів (установ, організацій)

Дата проведення конкурсу — 23.04.2018 року.

Термін подачі документів — до 13.04.2018 року включно.

Для участі в конкурсі надсилаються (подаються) такі документи (поверненню не підлягають): рапорт, поданий по команді із зазначенням повної назви посади та ВОС; автобіографія друкована; копії документів про освіту, кваліфікацію, науковий ступінь, вчене звання, УБД; завірена копія службової картки; службова та медична характеристики; довідка про проходження військової служби; список наукових праць (винаходів) завірений заступником установи з наукової роботи; залікові відомості (фізична, вогнева підготовка); письмова згода на збір та обробку персональних даних.

Документи надсилаються (подаються) на адресу: 61045, м. Харків, вул. Клочківська, 228, Військовий коледж сержантського складу Харківського національного університету Повітряних Сил, секретарю конкурсної комісії, з 9.00 до 11.00 та з 15.00 до 17.00.

***

Інформація Квартирно-експлуатаційного відділу м. Вінниця про підсумки конкурсів, що відбулися 22.02.18 р. з відбору суб'єктів оціночної діяльності, які були залучені до проведення незалежної оцінки нерухомого військового майна з метою визначення ринкової вартості державного майна для розрахунку орендної плати.

Переможцями конкурсів визнано:

ФОП Шевчук Ольга Анатоліївна по об'єкту оренди: нежитлові приміщення №№ 1–14 будівлі № 592 площею 106,2 кв. м, військового містечка № 1, що знаходиться за адресою: м. Вінниця, вул. Стрілецька, 20 та перебуває на балансі Квартирно-експлуатаційного відділу м. Вінниця.

ФОП Шумська Оксана Іванівна по об'єкту оренди: частини нежитлового приміщення будівлі №19 площею 5 кв. м, військового містечка №10, що знаходиться за адресою: м. Вінниця, вул. Князів Коріатовичів, 185 та перебуває на балансі Квартирно-експлуатаційного відділу м. Вінниця.

Це Наталія Дзюба. Їй 24 роки. Вона родом з Луганська. У рідному місті не була з травня 2014 року. Та вірить, що таки зайде до нього із синьо-жовтим прапором перемоги. Тому і пішла на службу до війська. Наталія, як і її чоловік, служить у морській піхоті. Вона закінчила Луганський національний університет, що перебазувався до підконтрольного українській владі Старобільська.

Дівчина на службі вже два роки. Спочатку була зв'язківцем. Нині — військовий психолог. Сьогодні Наталія чекає на присвоєння їй первинного офіцерського звання.

Євгеній СИЛКІН

ХТО ВИГАДАВ ЛІТНІЙ ЧАС?

ЗОБРАЖЕНИЙ НА СТОДОЛАРОВІЙ БАНКНОТІ БЕНДЖАМІН ФРАНКЛІН БУВ ПЕРЕКОНАНИМ ПРОТИВНИКОМ РАБСТВА, АЛЕ САМЕ ВІН ЗАУВАЖИВ: СОНЦЕ ЩЕ ВИСОКО, ТОМУ ЛЮДИ ЦІЛКОМ МОЖУТЬ ПОПРАЦЮВАТИ ЗАЙВУ ГОДИНУ. ЯКЩО, ЗВИЧАЙНО, ПЕРЕВЕСТИ СТРІЛКИ ГОДИННИКА

Ідею переходу на літній час уперше було висловлено знаменитим американським політиком, ученим і винахідником Бенджаміном Франкліном під час його перебування на посаді американського посла в Парижі у квітні 1784 року у виданні «Економічний проект».

У той час Франкліну було вже 78 років, і через подагру він був практично прикутий до ліжка, але бадьорості духу не втратив і розважався, як міг. Винахідник громовідводу щосили пародіював у своїй статті самого себе, свою любов до заощадливості, свої наукові праці й пристрасть до шахів.

Як писав Франклін, після того як «одному філософу» розповіли про переваги нової олійної лампи, він не міг заснути до четвертої ранку, а о шостій прокинувся від яскравого світла, бо на вулиці вже світило сонце.

Перехід на літній час в Україні цьогоріч відбудеться о 3-й годині ночі 25 березня. Стрілки годинника необхідно перевести на годину вперед, тож доведеться прокидатися раніше

«Ця подія породила в моїй свідомості кілька серйозних і важливих думок, — пише Бенджамін. — Якби я не пробудився в таку ранню годину, то проспав би аж до полудня, пропустивши шість годин денного світла, отже, прожив би потім шість годин наступного вечора при свічках».

Потім — «просто з любові до економії» — Франклін став оцінювати економічні вигоди від свого раннього пробудження. Припустивши, що 100 000 паризьких сімей випалюють приблизно півфунта свічок на годину протягом семи годин на добу, він оцінив вигоду від переведення годинників у 96 мільйонів ліврів.

До цієї ідеї повернулися більш ніж через 100 років. Якось, прогулюючись перед сніданком, британець Вільям Віллетт побачив сплячий Лондон уже в променях сонця. Збагнувши, скільки жителів міста сплять протягом значної частини світлового дня, Віллетт запропонував переводити стрілки годинника.

Творець Шерлока Холмса Артур Конан Дойл також підтримав цю ідею: «Навіть дивно, що за всю історію людства ніхто не додумався до такого простого й настільки корисного вдосконалення!»

У 1916 році кайзер Вільгельм II видав указ про те, що: з метою економії енергії об 11 годині вечора 30 квітня перевести всі годинники на годину вперед і повернути їх на годину назад у першу годину ночі 1 жовтня. На це швидко пішли всі воюючі у Першій світовій війні сторони. З тих пір на літній час перейшли понад 100 країн.

Скульптура · Марка літака · Група довгохвостих папуг · Опера Джакомо Пуччіні · Геодезичний прилад · Штат США · Французький філософ

Старов. франц. монета · Франц. міра довжини · Вісник Бога · Велосипед із двома сідлами

Штат США · Гадальні карти · Поява на рослині бруньки · Жіноче ім'я · Чоловіче ім'я · Шеренга

Рок-гурт · Місто в Україні · Листяне дерево · Різновид криптовалюти

Річка у Бельгії · Од-ця вимір. площі · Молдавський народ. танок · Гори в Півд. Америці · Мета · Дружина лорда · Давні східні слов'яни · Тонкий струмінь води · Американська фотомодель

Свящ. бик у єгипет. міф-гії · Інфекційна хвороба · Вітчизняний телеканал

Глибока крута западина · Український революціонер · Помідор · Старов. назва Каунаса · Німецький фізик · Нота · Місто в Австралії · Самурайський меч · Веранда

Розмінна монета в Лаосі · Заміський будинок · Квітковий нектар · Партія гри у теніс · Зовн. частина колеса · Гідролокатор

Стиль, манера · Американський вертоліт · Місто в Англії · Іспанський дворянин

Розігрування · Націоналіст. орг-ція

Хутряне взуття · Башта · Французький байкар · Єгипетський фараон · Ріка в Англії · Знаряддя для рибної ловлі · Господарська споруда · Військовий підрозділ · Страва з м'яса та овочів · Звіряче житло · Самовпевненість

Мапа · Кораловий острів · Японський письменник

Сканворд підготував Олексій ТРИГУБ

РЕДАКЦІЙНА КОЛОНКА

НАРОДНА АРМІЯ

ЗАСНОВНИК – МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Реєстраційне свідоцтво
КВ № 2026 від 25.06.1996 р.

Газета надрукована у друкарні ТОВ «Мега-Поліграф» (вул. Марка Вовчка, 12/14, м. Київ, 04073).

Наклад 29005 Замовлення 60331

Ціна вроздріб – договірна

Головний редактор Роман ДРАПАК

Чергові по номеру — Андрій ЛИСЕНКО, Руслан ТКАЧУК

Провідний літературний співробітник — Наталія ЧИЖЕВСЬКА

Адреса редакції:
вул. Московська, 45/1, будівля 33, м. Київ, 01015

e-mail: n_army@army.kiev.ua

http://www.na.mil.gov.ua

Відділ передплати: тел.: (044) 285-70-12

Передплатний індекс — 68618

Рр — Реклама редакції (подається безкоштовно)

Р — Реклама платна

Листування з читачами
тільки на сторінках газети.
Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці. Редакція може не поділяти погляди автора.
При передруку матеріалів посилання на «Народну армію» обов'язкове.

ISSN 1029-9114

9 771029 911004